

AUGUST 2018 NR. 103

RØD+GRØN

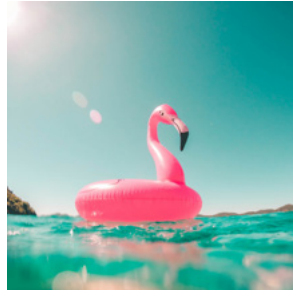
Tema: Der er politik i din ferie

Ferieloven, der fylder 80 i år, krævede massive arbejderkampe at gennemføre. Rød+Grøn kaster et politisk blik på ferien.

Side 12-21

INDHOLD

Måneden der gik	3
Vi kan ikke lukke øjnene for proformaægteskaber	4
'Ghettogether'	5
Da vi blokerede en kulmine	6
Kort nyt	7
Abortkamp i Argentina	10
Yemen – det ulykkelige Arabien	11
Sol over et folkeligt Folkemøde	22
Nyt fra SUF: ISUL	23
Enhedslistens sommerfestival	26
Nyt fra hovedbestyrelsen	27
Debat og annoncer	28-31
Kulturstafetten	32

Tema: Der er politik i din ferie 12-21
Ferieloven, der fylder 80 i år, krævede massive arbejderkampe at gennemføre. I denne måneds tema kaster Rød+Grøn et politisk blik på ferien.

Oprør i Nicaragua 8-9
I april udbrød der demonstrationer i Nicaragua, og mange er siden blevet dræbt. Demonstranterne kræver præsident Daniel Ortegas afgang. Rød+Grøn har bedt tre fra Enhedslistens Latinamerika-gruppe om at fortælle, hvad der sker i det mellemamerikanske land.

Når ildsjæle slår gnister 24-25
Enhedslisten består af tusindvis af mennesker, der brænder for en bedre verden, og indimellem opstår der konflikter, som er svære at løse. Rød+Grøn har mødt to fra Enhedslistens Konfliktteam, som arbejder med at forebygge og løse konflikter mellem partikammerater.

RØD+GRØN

Redaktør: Simon Halskov

Redaktion: Gunna Starck, Anne Overgaard, Sarah Glerup, Nina Ericsson, Jon Burgwald, Lars Hostrup, Lole Møller, Mikael Hertoft, Eva Hyllegaard, Frederik Kronborg og Maria Prudholm.

Art Director: Maria Prudholm

Layout: Tobias Frost

Kontakt: medlemsblad@enhedslisten.dk
ISSN: 1903-8496

Abonnementspris:
Uden medlemskab af Enhedslisten: 150 kr/år
Institutioner: 250 kr/år
Medlemmer modtager automatisk bladet.

Administration/abonnement: 33 93 33 24

Næste deadline: 4. september kl. 9.00

Debatindlæg: Send til: debat@enhedslisten.dk

Udgives af: Enhedslisten

Forsidefoto: Vicko Mozara, unsplash.com

Fotos, der er hentet på Flickr, må gengives under samme Copyright-licens, som de er udgivet under på Flickr.com.

Oplag: 8.500

Tryk: KLS Grafisk Hus

RETNING

Ingen kan ændre verden alene – sammen kan vi

Inden vi går på sommerferie igen til næste år, har vi været igennem to valgkampe. Det fører forhåbentlig til en ny regering, men først og fremmest en bedre politik for klimaet, velfærd og mennesker på flugt. Og at vi for første gang kan sende en Enhedslisten-repræsentant til EU-parlamentet i Bruxelles.

Med gode meningsmålinger, dygtige kandidater, seje aktivister og politikken på plads, er Enhedslisten mere end klar. Men dansk politik er i opbrud, og alle skændes med alle. Der er intet at sige til, at det kan være forvirrende. Så hvad er vores svar?

Enhedslisten skal være partiet, der leverer løsninger på de problemer, som almindelige lønmodtagere, syge, arbejdsløse, nyankomne flygtninge og alle andre har brug for. Vi skal ikke fortabe os i parlamentariske fiksfaksier eller højtflyvende teser. Med konkrete løsninger viser vi, at forandring kan lade sig gøre. Hvis vi får flertal for det.

Vi skal selvfølgelig altid sige med stolthed i stemmen, at vores førsteprioritet er en progressiv regering. Er der mulighed for at få flertal for det, så peger vi på os selv. Ingen af os har meldt sig ind i Enhedslisten, fordi vi gerne vil have en socialdemokratisk statsminister. Men vi vil aldrig, aldrig melde os ud af ligningen. Får vi ikke vores førstevalg, vil vi selvfølgelig bruge alle vores kræfter og mandater på at få mest mulig indflydelse. Det bliver aldrig betingelsesløst, men det kan meget vel ske, at den bedste mulighed er at pege på Mette Frederiksen.

Vigtigst af alt skal vi opfordre alle til at stemme efter deres overbevisning. Særligt når alt er kaos i både rød og blå blok. Det er ikke nok at vælge mellem Mette Frederiksen og Lars Løkke. Det betyder noget, hvilket parti i blokken, man lægger sin stemme hos. Ja, det kan faktisk blive afgørende, hvis vi skal have både grøn omstilling, en ordentlig velfærd og tryk samtidig med, at vi behandler mennesker på flugt med værdighed og respekt.

Foto: Uffe Weng

Det er Enhedslisten forkæmper for. Og vi har en stor opgave foran os. Så jeg håber, at vi alle er klar til valg. Ingen kan ændre verden alene, men sammen kan vi.

Pernille Skipper
Politisk ordfører for Enhedslisten

Foto: Steve McFarland

● MÅNEDENS BILLEDE

Den varme sommer har budt på mange gode, politiske arrangementer. Her er et muntert, musikalsk øjeblik under Enhedslistens sommerfestival, der blev afholdt i Havnsø på Vestsjælland.

● DEN GODE NYHED

Danmarks Statistik har offentliggjort nye fattigdomsindikatorer. Nu kan vi måle antallet af fattige i landet og følge udviklingen over tid, så økonomisk ulighed kan blive bekæmpet mere effektivt.

– For mig er det ikke vigtigt, om det er en fattigdomsindikator eller en officiel fattigdomsgrænse. Pointen er, at vi skal kunne måle, hvor mange, der er fattige, så vi kan bruge flere kræfter på at bekæmpe fattigdom. Når man har en indikator og kender udviklingen og årsagerne, er det lettere at handle på, siger Pernille Skipper.

● DEN DÅRLIGE NYHED

Dominoeffekt kan hæve Jordens temperatur dramatisk. Internationale forskere advarer om, at en global, menneskeskabt opvarmning på to grader kan udløse processer, som i løbet af nogle århundreder kan give fire-fem graders temperaturstigning og 10–60 meters stigning i havene. Dermed er to graders-målet fra klimaaf-talen i Paris slet ikke tilstrækkeligt, fastslår forskerne – og den første brik i dominospillet er allerede væltet.

– Vi ser, at koncentrationen af metan i atmosfæren er forstærket, og metanen farer op i atmosfæren og bidrager til opvarmningen, forklarer Sebastian Mernild fra forskningsinstituttet Nansencentret i Bergen.

● CITATET

» Mens vi presser vores politikere til at komme i arbejdstøjet, må vi selv gå foran og vise vejen. For ja: Vi er den første generation, der for alvor mærker klimaforandringerne – og den sidste generation, der kan gøre noget ved dem.«

Maria Reumert Gjerding,
præsident i Danmarks Naturfredningsforening

Pressefoto: Danmarks Naturfredningsforening

VI KAN IKKE LUKKE ØJNENE FOR PROFORMAÆGTESKABER

Enhedslisten valgte i maj at gå med i aftalen om en indsats mod proformaægteskaber, som vi ikke betragter som løsningen på en uretfærdig asyllovgivning. I stedet skal vi arbejde for et asylsystem med større retssikkerhed.

● Ægteskab

Nikolaj Villumsen,
næstformand for folketingsgruppen

Den danske udlændingelov har i forvejen skrappe bestemmelser, der skal forhindre, at et proformaægteskab giver dansk opholdstilladelse. Denne sag handler om, at vi i Danmark har let og ubureaukratisk adgang til at indgå ægteskab. Det betyder, at mange udenlandske par uden tilknytning til Danmark kommer her til for at blive gift. I mange tilfælde udløser ægteskabet en opholdstilladelse i et andet EU-land, hvor familiesammenføringsreglerne ikke er så stramme som i Danmark.

Kriminelle tjener på ægteskaberne

Der er al mulig grund til at glæde sig, hvis en forfulgt asylansøger, der har fået et uretfærdigt asylafslag i et andet EU-land, redder sig en opholdstilladelse i EU gennem et ægteskab. Men Enhedslistens svar på et uretfærdigt asyl-

system må være, at vi arbejder for et asylsystem med større retssikkerhed – ikke at vi ser gennem fingre med proformaægteskaber.

Ifølge et notat fra Rigspolitiet er en del af de ægteskaber, der indgås i danske kommuner mellem (ikke-danske) EU-borgere og tredjelandsborgere, proformaægteskaber, som skal sikre tredjelandsborgeren ret til ophold i EU-borgerens hjemland. Notatet peger på, at ægteskaber indgået i danske kommuner bruges af netværk inden for organiseret kriminalitet.

I 2017 fandt Retten i Nykøbing Falster to mænd skyldige i menneskesmugling og dokumentfalsk. De havde i henholdsvis 25 og 36 tilfælde hjulpet primært indere til at blive gift i

Der er al mulig grund til at glæde sig, hvis en forfulgt asylansøger, der har fået et uretfærdigt asylafslag i et andet EU-land, redder sig en opholdstilladelse i EU gennem et ægteskab. Men Enhedslistens svar på et uretfærdigt asylsystem må være, at vi arbejder for et asylsystem med større retssikkerhed – ikke at vi ser gennem fingre med proformaægteskaber.

Danmark med en tysker eller en person med tysk opholdstilladelse. Retten konfiskerede de to mænds fortjeneste på 720.000 danske kroner. Samme år konstaterede politiet, at en mand fra Bangladesh var indrejst på et fransk Schengen-visum, som i 2016 var udstedt til en kvinde. Visummet var to timer tidligere brugt ved en vielse på Ærø, og parret havde allerede forladt øen.

Desværre er der altså grund til at tro, at de danske vielsesregler er brugt af netværk inden for organiseret kriminalitet til at tjene mange penge på menneskers ønske om en opholdstilladelse i et andet EU-land end Danmark.

Vi vil følge udviklingen nøje

Bryllupsturismen spiller en stor rolle i en række kommuner i Jylland og på mindre øer. På Ærø gavner bryllupsturismen i særlig grad både det lokale erhvervsliv, beskæftigelsen og den kommunale økonomi. Spørgsmålet om hjælp til landdistrikterne har indgået i vores overvejelser, uden at vi har ladet hensynet til bryllupsturisme-kommunerne være afgørende for vores stillingtagen.

Vi kan jo i princippet være ligeglade med, hvorfor to mennesker gifter sig frivilligt med hinanden. Men hvis der foregår mange proformaægteskaber med det formål at omgå andre landes regler omkring opholdstilladelse, risikerer vi, at andre lande reagerer på, at Danmark "hjælper" mennesker med at omgå deres lovgivning, ved at stramme andre steder.

Hvis der foregår mange proformaægteskaber med det formål at omgå andre landes regler omkring opholdstilladelse, risikerer vi, at andre lande reagerer på, at Danmark "hjælper" mennesker med at omgå deres lovgivning, ved at stramme andre steder.

Foto: Wilson Sanchez, unsplash.com

Foto: Ghettogether

Folkene bag kampagnen "Ghettogether" har en mission: Regeringens ghettopakke skal droppes. Ingen af initiativtagerne bor i et ghettostemplet område – og det er både en svaghed og en styrke, mener de selv.

DE SORTE HULLER I DANMARKSKORTET

Regeringens "ghettopakke" har fået en gruppe mennesker til at svare igen med kampagnen GHETTOGETHER. Linnea Waade Biermann og Maiken Exner er blandt initiativtagerne. Missionen er, at ghettopakken bliver droppet, og at regeringen holder op med at lave deres egen definition af, hvad en ghetto er.

● Bolig

Eva Hyllegaard, Rød+Grøn

Hvordan opstod GHETTOGETHER?

Linnea: Det opstod på Krogerup Højskole. Vi gik der sammen med cirka 30 andre, der var med til at starte kampagnen, fordi ghettoudspillet var noget, vi virkelig kunne blive indignerede over. Der er ikke nogen af os bag kampagnen, der selv bor i et listet område og bliver ramt af det – og det er både en svaghed og en styrke at være i den position.

Vi kan godt blive mødt med spørgsmålet om, hvorfor vi råber så højt på nogle andres vegne – "I aner jo ikke, hvad det handler om". Andre synes, det er fedt, at privilegerede unge mennesker, der går på højskole i Nordsjælland, også synes, det her er forfærdeligt, handler på det og bruger deres stemme.

Maiken: Derfor har det også været vigtigt fra

starten – og det er derfor, vi hedder GHETTOGETHER – at det ikke er os, der kommer og snakker på andre menneskers vegne, men at vi kan være en motivation til at gøre noget. Eller en hjælp, fordi vi har nogle midler.

Hvad er problemerne med ghettoudspillet?

Linnea: Der er to dele af det. Hvis man anerkender, at der er parallelsamfund i Danmark, så er det ikke sådan her, man løser problemerne. Det giver ingen mening at behandle mennesker sådan her, selv om de boede i et såkaldt parallelsamfund. Så er der den anden del af det: at de konkluderer, at der er ghettoer i Danmark, stigmatiserer nogle mennesker, der slet ikke har brug for den negative omtale.

Maiken: Vi har også været irriterede over, hvordan man har kigget på problemet og forsøgt at løse det. Problemet er, at der ikke er nok billige boliger, som folk kan betale i Danmark. Mange mennesker bor i de billigste almene boliger, fordi de ikke har råd til andet. Mennesker, der er fattige eller uden job. Nu vil man så rive deres boliger ned uden en plan for, hvor de så kan bo.

Kan man gøre noget for at skabe et andet syn på de her boligområder?

Maiken: Tidligere hørte det her område under Boligministeriet, hvor det nu hører under Integrationsministeriet. Det er på et højere niveau, hvor man taler om "sorte huller i danmarkskortet", som Lars Løkke gjorde i sin nytårstale. Det, vi kan gøre, er at stille krav til politikerne og medierne om at behandle det her område nuanceret.

Linnea: At anerkende ordet 'ghetto' har også en kæmpe effekt. At få folk til at se på, hvordan de snakker – det er helt ned til det mindste ord.

– Der er mange fede initiativer og gode kræfter, der er gået ind i den her sag, men der har ikke været en fælles modstand. Man går død i det, hvis man ikke føler den store opbakning. Derfor vil vi gerne samle kræfterne og vise stærk fælles modstand mod "ghettopakken".

STORMØDE OG FESTIVAL

GHETTOGETHER holder et stormøde i september, sammen med 'Mangfoldige stemmer – Mod racisme', for folk, der gerne vil gøre noget aktivt. I slutningen af oktober er der planlagt en festival.

DOBBELTSTRAFZONER

Regeringen foreslår bl.a. i ghettoudspillet, at visse forbrydelser skal give dobbelt så hård straf, hvis de begås i de listede ghettoområder.

DA VI BLOKEREDE EN KULMINE

Fra 27. juni til 1. juli mødtes 500 mennesker i det nordlige Tjekkiet for at sætte en grænse for kul. Rød+Grøn bringer en rejseberetning fra en af de 20 aktivister, der havde taget turen fra Danmark.

● **Klimaaktivisme**
Rikke Stadsgaard

Vi kørte onsdag formiddag og ankom om aftenen til en camp med infotelt, førstehjælpstelt, kantine, pandekagebod, advokattelt, bar og et cirkustelt, hvor der blev holdt møder og spillet musik. Alle var her for at være en del af demonstrationen "Limity Jsme My" ("We are the limits"), som havde det formål at demonstrere og blokere en kulmine i det nordlige Tjekkiet.

I løbet af dagene var der workshops, bl.a. om at støtte lokale bevægelser og crash courses i solcelleanlæg.

Det vigtigste var forberedelserne til lørdagens aktion, som var min første nogensinde. Jeg var nervøs. Jeg er aldrig blevet anholdt før. Jeg kan dog ikke længere lade stå til, mens vores eneste planet bliver hovedløst ødelagt.

Lokal opbakning til aktionen

Brunkul er en af de værste miljøsyndere. Brændværdien er dårlig, og i Tjekkiet har det været årsag til omfattende luftforurening og er formodentlig en væsentlig årsag til skovdød.

Brunkul er en af de værste miljøsyndere. Brændværdien er dårlig, og i Tjekkiet har det været årsag til omfattende luftforurening og formodentlig en væsentlig årsag til skovdød.

Tjekkiet er økonomisk meget afhængig af brunkul, og politisk har det været svært at skifte til vedvarende energi. Minedriften har store konsekvenser for de lokale. De 67.000 indbyggere i byen Most, der ligger nær kulminen, vi blokerede, måtte i 1960 vige for minen og bygge en helt ny by.

Da vi tog afsted lørdag morgen, blev vi også hovedsageligt mødt med opbakning i byerne på vej til minen. Følelsen af, at de lokale heller ikke ville se mere miljødestruktion eller få deres landsbyer flyttet, gav mig mere motivation til at fortsætte, selvom vi fik selskab af mere og mere politi.

Lige pludselig gik det løs. Grupper med hinanden i hånden løb forbi politiet for at komme ind i minen.

Omkring halvdelen blev omringet ret hurtigt og blev derefter langsomt anholdt og kørt til politistationen. Mange nåede ned i minen. Nogle kravlede op i et tårn og fik lænket sig fast, og da politiet ikke kunne få dem ud af lænkerne, blev de helt indtil kl. 20, hvor de selv

De danske klimaaktivister mødte i Tjekkiet frem til en camp med infotel, førstehjælpstelt, kantine, pandekagebod, advokattelt, bar og et cirkustelt, hvor der blev holdt møder og spillet musik.

Foto: Majda Slámová

besluttede at kravle ned. Det var en helt vild følelse at komme ned i en mine og se den indefra. Det føles som en anden planet. De store udgravninger og et fuldstændig tomt og øde landskab.

Da vi kom hjem til lejren, var der mad og bålhygge. Folk snakkede, lo og delte deres oplevelser fra aktionen. Jeg følte, at jeg havde været mentalt og fysisk godt forberedt til de forskellige situationer, vi kom ud for. Jeg havde også virkelig mærket sammenholdet i demonstrationen, og at man under hele aktionen tog hånd om hinanden, selvom de fleste var komplet fremmede.

En verden uden kul er mulig

Det er vigtigt, at vores budskab kommer ud over minens plankeværk og ind i folks hjem. Jeg tror ikke kun, det skyldes mangel på information eller velvilje, at klimakampen ikke er nået længere. Folk tror, de er alene, at de er magtesløse over for de kræfter, som styrer verden. Jeg håber, jeg har været med til at vise tjekkerne,

at de ikke er alene – at vi er mange, der er klar til at kæmpe.

Vi har for længe stolet for meget på, at vores ledere ville finde en løsning. Enhver kritisk tænkende person må se i øjnene, at beslutningerne nu ligger i folkets egne hænder. Der er det vigtigt at bruge hele sin stemme – ikke bare den af papir – til at vise vores folkevalgte, hvad vi virkelig ønsker og brænder for.

Jeg opfordrer alle til at handle. Det er muligt at skabe en verden uden kul. Vi er mange, vi er stærke og grænsen går hos os.

Vi har for længe stolet for meget på, at vores ledere ville finde en løsning. Enhver kritisk tænkende person må se i øjnene, at beslutningerne nu ligger i folkets egne hænder.

NYT FRA FOLKETINGET

Indfør karakterfri klasser på hele gymnasieområdet

En ny rapport fra Center for Ungdomsforskning viser, at karakterræset i gymnasierne går ud over elevernes motivation og fører til et ringere udbytte af undervisningen. Enhedslistens undervisningsordfører, Jakob Sølvhøj, efterlyser en række politiske initiativer for at imødegå den negative udvikling.

– Karakterræset kvæler nysgerrighed og motivation og lysten til at eksperimentere og prøve sig frem hos mange elever. Det får vi simpelthen ikke dygtigere studenter af. De hidtidige forsøg med karakterfri klasser i gymnasierne har været meget positive, og jeg vil anbefale, at der meget hurtigt indføres karakterfri klasser på hele gymnasieområdet, siger Jakob Sølvhøj.

Endelig kommer DF til fornuft om satspuljen

Kristian Thulesen Dahl vil ikke længere være med til at udhule af folkepensionen, der finansierer dele af satspuljen. Det kursskifte hilser Enhedslisten velkomment og udformer et beslutningsforslag i Folketinget, der kan være fødselshjælper for udmeldingen.

– I årevis har man ladet folkepensionisters, arbejdsløse og syges indkomst falde. De har mistet tusindvis af kroner med Dansk Folkepartis velsignelse, påmindes Pernille Skipper.

Hun forstår ikke, hvorfor Thulesen Dahl vil stoppe ved folkepensionisterne.

– Vi mener ikke, man burde hive penge op af lommen på hverken folkepensionister, de syge eller de arbejdsløse, for at finansiere socialpolitikken.

Byrod sover i telt til budgetseminar

Enhedslistens byrådsmedlem i Vejen, Jakob Borgensgaard, sover i telt, når byrådet i slutningen af august holder budgetseminar på Nymindegab Kro.

– Jeg synes, det er mærkeligt at sende et signal om, at vi skal spare, men vi har samtidig råd til at sende byrådspolitikerne på et kroophold, siger han og uddyber:

– Det kan godt være, at 50.000 kroner ikke er mange penge i et kommunalt budget, og at overforbruget er langt større i andre kommuner, men det er princippet. Og jeg er sikker på, at jeg kommer til at sove helt utroligt dejligt i teltet, siger Jakob Borgensgaard.

HVAD SKER DER I NICARAGUA?

I april udbrød der demonstrationer i Nicaragua, og mange er blevet dræbt. Demonstranterne kræver præsident Daniel Ortegas afgang. Rød+Grøn har bedt Julie Wetterslev, Thure Hastrup og Hans Aalborg, der alle er med i Enhedslistens Latinamerika-gruppe, om at fortælle, hvad der sker i det mellemamerikanske land.

● Nicaragua

Mikael Hertoft, Rød+Grøn

Hvad var det, der skete i april?

Thure: Der gik hul på den utilfredshed, der var med regeringen. Det startede med en dårlig håndtering af en skovbrand. Så udviklede protesterne sig pga. et ensidigt regeringsindgreb i social- og pensionskassen INSS. Regeringen hævede bidragene og sænkede udbetalingerne. Den 18.-21. april var der studenterdemonstrationer, og der blev dræbt omkring 40 mennesker. Regeringen tog hurtigt den sociale reform af bordet, men demonstranterne fort-

satte med at kræve retfærdighed, demokrati og præsidentparrets afgang. Der blev slået hårdt ned på demonstrationerne. Demonstrationerne førte til, at også Ortegas tidligere allierede, arbejdsgiverorganisationen og kirken, har brudt med ham.

Julie: Ja, det har udviklet sig meget voldeligt og væbnet. Der er store diskussioner om, hvad der sker. Måske starter historien før opstanden. Da hævede regeringen mindstelønnen med 10 procent, og erhvervslivet protesterede. Kort tid efter startede der en meget professionel modkampagne på sociale medier. Mht. INSS, så var det arbejdsgiverne, der skulle spytte mest i kassen.

Hans: Ja, reformen af INSS kan også ses som et forsøg på at omgå de krav, som IMF har stillet til landet.

Men I er enige i, at regeringen slog meget voldeligt ned på demonstrationerne?

Julie: På de sociale medier har jeg set en hel del eksempler på, at demonstrationerne ikke har været rent fredelige. Men der er nok ingen tvivl om, at der er blevet slået ret voldsomt ned på demonstrationerne. Ved indkaldelsen

til den nationale dialog den 18. maj læste studenterbevægelsen navnene op på 60, der var blevet dræbt. Der var der flest demonstranter, men også sandinister, politifolk og forbipasserende blev talt med som ofre. Det har siden vist sig, at der var folk med på listerne, som var levende.

Hans: Der har været maskerede og bevæbnede folk på begge sider. Der har ellers været en fredelig udvikling i Nicaragua i mange år. Politiet har nydt respekt i befolkningen – i modsætning til i nabolande som Costa Rica.

Thure: Ifølge rapporten fra menneskerettighedskommissionen i "Organisationen af Amerikanske Stater" var 21 ud af de 317, der er blevet dræbt, politifolk. Politiet har ledsaget paramilitære grupper, som også blev kørt rundt i politiets køretøjer. Det er politiet og de paramilitære, der har dræbt hovedparten. Der er brugt snigskytter mod demonstranterne. Efter rydningen af barrikaderne har der været fængslinger af studenterledere og bondeledere.

Julie: Regeringen hævder, at det er folk, der står bag vold, som er blevet anholdt. Det er vigtigt at efterforske volden, og det er vigtigt at følge med i de sager.

Thure: Regeringen har fralagt sig alt ansvar, og det er Ortega og hans kone, der kontrollerer retssystemet. Men jeg er enig i, at det skal efterforskes, og at vores første opgave er at følge med i, hvad der sker.

Hans: Ja, der er en voldsom propagandakrig, som vi ikke skal blive en del af.

Hvordan har udviklingen i Nicaragua været, siden Ortega kom til magten igen i 2007?

Hans: Perioden har været præget af fred og stabilitet – i modsætning til tidligere og i modsætning til nabolandene. Ortega har lavet en umage alliance med arbejdsgiverne og med kirken. Der har været økonomisk fremgang, og befolkningen har fået en del velfærdsgoder.

Julie: I 1990–2006 var der liberale regeringer, som udplyndrede landet og privatiserede al velfærd, så Ortega overtog et land i dyb økonomisk krise og med alvorlig fattigdom. Den udvikling er blevet vendt, men det er samtidig en udviklingsmodel, der bygger på at tiltrække udenlandske investeringer og på udvinding af naturressourcer, på kvægavl og træhugst. Og som en del af alliancen med kirken har Ortegas parti, FSLN, gennemført et totalt abortforbud, hvilket er blevet mødt af kritik fra feminister i Nicaragua og rundt omkring i verden.

Thure: Ja, der har været en vis vækst. Men den neolibérale økonomiske politik er blevet videreført under Ortega. Han har haft en korporativ alliance med arbejdsgiverne, med kirken og med USA. Nicaragua er med i frihandelsaftalen mellem Mellemamerika og USA. En vigtig forklaring på fremgangen har også været den alliance, Nicaragua har haft med Venezuela, som har givet Nicaragua 4,5 milliarder dollars i lån. Der har været en vis reduktion af fattigdommen men også en vækst i uligheden. Nu er der 210 multimillionærer i Nicaragua, hvor den rigeste ejer 2,4 milliarder dollars. Der er også en erhvervsfraktion i sandinisterne,

Nicaragua har været præget af fred og stabilitet indtil for nyligt, hvor folkedemonstrationer og myndigheder gentagne gange tørnede sammen i blodige kampe.

Foto: Katie Simmons-Barth (CC BY 2.0) - Flickr.com

DET MENER ENHEDSLISTEN

6. juni vedtog Enhedslistens forretningsudvalg en udtalelse om Nicaragua.

Her står der bl.a.:

"Enhedslisten fordømmer Ortega-regeringens vold og undertrykkelse. [...] Ortega-regeringen har ført en højreorienteret økonomisk politik i alliance med arbejdsgiverforeningen, kirkerne og USA. Samtidig har der været en omfattende korruption, og Ortegas regering har systematisk gennemført en undergravning af demokratiet til fordel for en magtklikke omkring præsidentens familie. [...]"

som akkumulerer en voldsom rigdom. Samtidig er magten blevet centraliseret, og det kommunale demokrati er blevet udhulet. Der er i realiteten blevet etableret et etpartistystem. Derfor kan utilfredsheden ikke komme til udtryk i det politiske system, og det er en del af forklaringen på oprøret.

Julie: Nogle af NGO'erne har fået penge fra USA – og det er de ikke blevet trukket i en socialistisk retning af. USA har sin egen økonomiske dagsorden i Nicaragua. Og hvad er det for et samfund, studenterne foreslår? Det hører man meget lidt om. Det er en meget nationalistisk bevægelse, finansieret af arbejdsgiverne og den katolske kirke.

Thure: Studenterbevægelsen er bred. Den er spontan, og den er ikke særlig koordineret fra universitet til universitet. Nogle er højreorienterede, andre er forvirrede. Det er ikke bare en højreorienteret opposition, støttet af USA.

Hans: Men du undervurderer betydningen af USA. NED – National Endowment for Democracy – er et redskab, USA skabte, da CIA's hemmelige operationer vakte for meget modstand efter Iran–Contra-skandalen. Man fremmer de samme mål, men i det åbne rum. USA

» Der blev dræbt omkring 40 mennesker. Regeringen tog hurtigt den sociale reform af bordet, men demonstranterne fortsatte med at kræve retfærdighed, demokrati og præsidentparrets afgang.«

Thure Hastrup
Enhedslistens Latinamerika-gruppe

POLITIK I NICARAGUA

Nicaragua er et lille land i Mellemamerika, der i 1979 blev kendt i hele verden, da sandinisterne gennemførte en revolution. I årene efter førte "kontraerne" væbnet kamp fra nabolandene og i bjergene, betalt af USA.

Sandinisterne tabte valget i 1990, men lederen af sandinisterne, Daniel Ortega, genvandt i 2007 præsidentmagten og har været præsident siden. Han styrer landet i tæt samarbejde med sin kone Rosario Murillo, der er vicepræsident, og har en stærk offentlig fremtræden.

har været pissesure over, at Ortega fortsatte samarbejdet med Venezuela. I Guatemala har vi set, hvordan folkelige demonstrationer væltede en præsident og hans vicepræsident. Men det lykkedes for USA at tage røven på demonstranterne og få valgt en ultra-højrepræsident. Der er ikke nogen grænser for, hvor højreorienteret et regime, USA vil støtte. Så spørgsmålet er, hvordan vi bekæmper USA's offensiv og magt i Latinamerika i dag.

Julie: Krav om folks medbestemmelse og magt over egne livsmuligheder er fornuftige. Det kan være, der er progressive elementer i oprøret. Men indtil videre har jeg ikke set meget, der peger fremad. Der har været vold fra begge sider, drab fra begge sider. 53 kommunale bygninger er blevet brændt ned, og økonomien er nærmest ødelagt som følge af uroen. Vi ser en voldsom manipulation fra begge sider og en konflikt i civilbefolkningen, der kan blive langvarig.

Thure: Ortega klynger sig til magten og indgår ikke i den nationale dialog. Han dømoniserer modstanderen. Vi skal støtte kravet om at fremskynde valg, og at de skal være frie og demokratiske.

» Måske starter historien før opstanden. Da hævdede regeringen mindstelønnen med 10 procent, og erhvervslivet protesterede. Kort tid efter startede der en meget professionel modkampagne på sociale medier.«

Julie Wetterslev
Enhedslistens Latinamerika-gruppe

ABORTKAMP FORTSÆTTER TRODS POLITISK NEDERLAG

Efter en årelang kamp for legalisering af abort stemte Argentinas underhus for forslaget i juni. Desværre vendte senatet tommelfingeren nedad ved den endelige behandling i august. Men kampen fortsætter, og gennembruddet skal nok komme, garanterer landets kvindebevægelse.

● Argentina

"Silbando Bembas", en gruppe politiske, aktivistiske filmskabere i Argentina

I stort set hele Latinamerika (med undtagelse af mindre lande som Cuba og Uruguay), er abort ulovligt. Det gælder også Argentina, hvor der udføres 500.000 hemmelige aborter hvert år. De illegale aborter er den største dødsårsag for gravide, og arbejderklassen rammes hårdest: mens rige kvinder får foretaget aborterne i de mest moderne klinikker, aborterer de fattige kvinder under meget usikre forhold.

Argentina har en rig tradition for folkelige oprør, men kampen for fri abort modarbejdes voldsomt af den katolske kirke, der er stærk på hele kontinentet.

Den selvsamme kirke, der holder hånden over pædofile præster og forbyder prævention og seksualundervisning i skolen, fastholder altså abort som værende ulovligt. Imens tjener privatklinikker styrtende med penge på at foretage de lyssky aborter. Politikerne, både "li-

berale" og konservative, vil lade det forblive ulovligt at få foretaget abort.

Bevægelsen vokser hastigt

Argentinas kvindebevægelse har kæmpet rigtig stærkt i de sidste par år for at ændre situationen. Siden 2007 har den nationale kampagne for legal, sikker og fri abort gentagne gange bedt kongressen om at tage stilling til bevægelsens lovforslag om abortlegalisering, men alle de største politiske partier har afvist det hver gang. Efter en enorm vækst i kvindebevægelsen blev kongressen i marts for syvende gang præsenteret for et forslag om at legalisere abort, og denne gang var der politisk støtte til at behandle forslaget.

Dette gennembrud var alene muligt på grund af kvindebevægelsens mobilisering og de store manifestationer og strejker, der er

Den selvsamme kirke, der holder hånden over pædofile præster og forbyder prævention og seksualundervisning i skolen, fastholder altså abort som værende ulovligt. Imens tjener privatklinikker styrtende med penge på at foretage de lyssky aborter. Politikerne, både "liberale" og konservative, vil lade det forblive ulovligt at få foretaget abort.

blevet gennemført siden 2015, hvor feministbevægelsen 'Ni Una Menos' blev grundlagt.

I hele landet gik kvinderne på gaden i protest over stigningen i vold og mord på kvinder – en tendens, der kendetegner patriarkatet i ikke mindst det argentinske samfund. Siden har Ni Una Menos-bevægelsen bredt sig som en steppebrand fra Argentina til resten af kontinentet.

Kongressen er splittet

I de første tre måneder, kongressen brugte på at drøfte abortforslaget, marcherede millioner af kvinder for at få kongresmedlemmerne og deres støtter til at stemme for loven om frivillig afbrydelse af graviditet. Efter en 24 timer lang session godkendte kongressens underhus projektet i juni. To måneder senere, den 8. august, blev forslaget behandlet i senatet. Denne gang var kirkernes, virksomhedernes og den politiske højrefløjs magt dog for stor: forslaget blev afvist, og der vil nu gå et år, før forslaget kan genfremsættes.

Bevægelsen for retten til fri abort giver dog ikke op, tværtimod: Den 8. august blev gaderne i Argentina grønne, som er abortkampens farve. Millioner af kvinder indtog gaderne i vores land og i tredive andre lande rundt omkring i verden.

Kvindebevægelsen er blevet en stærk politisk spiller i hele Latinamerika. I Argentina ved kvinderne med sikkerhed, at vi laver historie. Kampen mod formørkelse kan ikke stoppes – før eller senere vil abort være lovligt, sikkert og gratis i Argentina.

Kampen for fri abort har fået mange tusind argentinerere på gaden – men den modarbejdes voldsomt af den katolske kirke, der er stærk på hele kontinentet.

Foto: Brasil de Fato (CC BY-NC-SA 2.0) – Flickr.com

FN kalder konflikten i Yemen for verdens største humanitære krise. Over 80 procent af befolkningen har ikke adgang til mad og vand.

Foto: Felton Davis (CC BY 2.0) – Flickr.com

YEMEN – DET ULYKKELIGE ARABIEN

De gamle grækere kaldte Yemen for "Det lykkelige Arabien". Landets bjerge får mere regn og er bedre til landbrug end resten af den arabiske halvø, og Yemen havde ældgamle kultur- og handelsbyer. Men det er længe siden. I dag er der krig, sult og udbrud af kolera med over en million ramte. Krigen, der bliver anført af Saudi-Arabien, bakkes op af USA og Storbritannien.

● Yemen

Mikael Hertoft Rød+Grøn

Krigen i Yemen har varet i tre og et halvt år, og størstedelen af landets befolkning er ramt. Flere millioner har måttet forlade deres hjem. Mere end ti tusind er blevet dræbt i kamp. Chefen for FN's nødhjælp skønner, at 8,4 millioner yemenitter mangler mad, og yderligere 10 millioner kan blive ramt af sult ved slutningen af året.

Der bor ca. 28 millioner i Yemen. Men de kan ikke sejle ud på deres hav og fange deres egne fisk, for der har været blokade mod landet siden november 2017. I stedet bliver fiskene fanget af andre landes fiskeflåder – Spanien og Kina er blandt de store. Forleden blev 29 børn dræbt i et saudisk bombeangreb, og det kom i medierne. Men der dør flere hundrede børn om dagen af sult og sygdom, og de får ikke megen omtale.

Venskab bygget på olie og penge

FN's sikkerhedsråd skulle være fredens garant, men er tavs om Saudi-Arabien's koalition. Sam-

tidigt har det etableret en våbenembargo mod den shiitiske oprørsgruppe Houthierne. USA, UK og Frankrig er permanente medlemmer af sikkerhedsrådet og allierede med Saudi-Arabien. De er også store våbenleverandører til Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater.

USA hjælper med planlægningen af luftangrebene, efterretning, tankning af fly i luften og med specialtropper på jorden.

– USA og Saudi-Arabien har et historisk samarbejde – en gensidig afhængighed baseret på olie og penge. Våbenhandel er også en stor del af det. Ved Trumps besøg i Saudi-Arabien blev det aftalt, at Saudi-Arabien skal købe våben for 40 milliarder dollars i USA og investere 40 milliarder i den amerikanske våbenindustri. Det bidrager til, at Trump kan opfylde sit løfte om "amerikanske arbejdspladser", forklarer Fannie Agerschou-Madsen, der er cand. mag. i Mellemøststudier, ekstern lektor på Københavns Universitet og medlem af Enhedslisten.

– I 2011 var det arabiske forår, som også brød ud i Yemen mod den daværende præsident Saleh. Folk demonstrerede mod stigende arbejdsløshed, fattigdom og det autoritære styre – korrump "crony capitalism", forklarer Fannie Agerschou-Madsen og uddyber:

– Saleh gik af, og hans vicepræsident Hadi kom til magten. Han bad om hjælp til at få oprørerne slået ned. Så startede koalitionen sin intervention.

100 års vestlig indblanding

Fannie Agerschou-Madsen anbefaler Isi Blumis bog "Destroying Yemen", som er meget kritisk over for krigen.

– Blumi skriver, at den "internationalt anerkendte regering", som blev ledet af Hadi, faktisk

var en overgangsregering, hvis mandat i 2012-14 var at forberede et valg i Yemen. Imidlertid var det ikke det, han gjorde. Han forberedte et massivt udsalg af Yemens værdier, kombineret med en krisepolitik dikteret af IMF. Det var meget upopulært og der opstod derfor også en massiv intern opposition i Yemen, siger hun.

Yemen har en lang tradition for at modstå forsøg fra udlandet på at stjæle deres værdier. Vestlig indblanding i området har også varet i 100 år. Nu har koalitionen sat ca. 200 fly og 150.000 landtropper ind og er nu ved at angribe den vigtige havneby Hodaydah. Den står for størstedelen af landets import af fødevarer og humanitær hjælp.

Efter tre års krig er der ingen ende i sigte. Houthierne kontrollerer stadig den vigtigste del af landet og der hvor størstedelen af befolkningen bor.

– Saudi-Arabien er presset på økonomien. Det er en dyr krig, og den trækker ud. Den saudiarabiske leder Mohammad Bin Salman har et stort ansvar for krigen. Han var forsvarsminister da den startede. Meget tyder på, at han har forregnet sig, slutter Fannie Agerschou-Madsen.

Krigen i Yemen har varet i tre og et halvt år, og størstedelen af landets befolkning er ramt. Flere millioner har måttet forlade deres hjem. Mere end ti tusind er blevet dræbt i kamp. Chefen for FN's nødhjælp skønner, at 8,4 millioner yemenitter mangler mad, og yderligere 10 millioner kan blive ramt af sult ved slutningen af året.

Der er politik i din ferie

Ferieloven, der fylder 80 i år, krævede massive arbejderkampe at gennemføre. I dette tema kaster Rød+Grøn et politisk blik på ferien.

HURRA FOR FERIEFØDSELAREN!

Ferieloven fylder hele 80 i år, men vi må aldrig tage vores ret til frihed for givet.

Finn Sørensen, arbejdsmarkedsordfører

Velkommen tilbage fra ferie! Måske har du være udenlands og oplevet en ny kultur. Måske har du sunget fællessange om det, der kunne have været et lejrblåt, hvis ikke det havde været for afbrændingsforbuddet. Måske har du læst en ny bog under et træ i haven. Selv har jeg nået noget af det, man ellers aldrig når, nemlig nydt livet med konen og fået malet kolonihavehuset.

Nu om dage er der nærmest lige så mange forskellige måder at holde ferie på, som der er familier. I planlægningen af lige præcis den ferief orm, vi foretrækker, kan vi godt fortabe os en smule i detaljerne. Vi kan komme til at glemme, at i alle vores individuelle ferieplaner går tre ting igen: Ferierne giver os et afbræk fra hverdagen, der typisk er domineret af arbejde. Ferierne giver os friske input – om det så er fra en klatretur i Thailand, kvalitetstid med ungerne eller binge-watching af Netflix. Og så er ferierne en gevinst, vi aldrig nogensinde må tage for givet.

Ferieloven fylder 80 år

Retten til at holde ferie er en af de helt afgørende landvindinger for arbejderbefolkningen – og for befolkningen i det hele taget. Som alle andre rettigheder kom den ikke af sig selv. Det kostede og koster fortsat en lang, sej, faglig og

politisk indsats fra fagbevægelsen og arbejderpartierne.

I år fylder en af milepælene i den kamp – Danmarks første ferielov af 1938 – 80 år. Det fejrer vi med et tema i Rød+Grøn, der fortæller den politiske historie om ferien, som startede længe før 1938. Vi ser på, hvordan ferie overhovedet blev en mulighed for andre end det bedre borgerskab. Vi ser på, hvordan arbejderklassens ferievaner har ændret sig siden 1938. Vi ser på, hvordan ferie i sig selv kan være politisk. Og vi diskuterer, hvor der stadig er feriekampe at kæmpe for almindelige mennesker.

Vi behøver stadig mere fritid

En af de kampe, der endnu ikke er vundet, er kampen om den 6. ferieuge. Nogle ugers konflikt i 1998 betød, at kravet blev realiseret ved de efterfølgende overenskomstforhandlinger i 2000, men det er endnu ikke skrevet ind i loven. Derfor gælder retten til seks ugers ferie endnu ikke alle lønmodtagere, kun overenskomstan-

Retten til at holde ferie er en af de helt afgørende landvindinger for arbejderbefolkningen – og for befolkningen i det hele taget. Som alle andre rettigheder kom den ikke af sig selv. Det kostede og koster fortsat en lang, sej, faglig og politisk indsats fra fagbevægelsen og arbejderpartierne.

satte. Det skal vi i Folketinget selvfølgelig hjælpe fagbevægelsen med at ændre på.

Men da de fleste trods alt har opnået den 6. ferieuge, så flytter fokus til et ønske om kortere ugentlig arbejdstid. Om at vi deler arbejdet med hinanden – og med de robotter, der gradvist udbredes i alle brancher – og på den måde får mere fritid. Enhedslisten har sat sig i spidsen for kravet ved at udgive en grundig rapport med alle de gode argumenter for og fakta om en 30 timers arbejdsuge. Første mål er, at det kan blive et krav ved overenskomstforhandlingerne på det private område i 2020 og på det offentlige område i 2021.

Der er fortsat brug for at kæmpe

Det nye krav om en generel nedsættelse af arbejdstiden er faktisk gammelt. Længe før arbejderbevægelsen kæmpede for samlede ferieuger, kæmpede man for kortere arbejdsdage. Selvom der er sket store forbedringer og forandringer i ferielovens 80 år, er der også ting, der gentager sig. Ting, som aldrig holder op med at være aktuelle.

Det gælder stadig, at udsatte grupper i vores samfund har ringere adgang til at holde ferie end andre. Det gælder stadig, at ferie og naturoplevelser er uløseligt forbundne, og at vi skal sikre afbræk til ikke blot strandløver og badenymfer, men også strandene og kysterne i sig selv.

Og så gælder det stadig, at vores ønsker om tid til naturen og hinanden ikke bliver opfyldt automatisk. Ligesom alle andre tidligere sejre for arbejderne, vil de uden tvivl kræve faglige kampe og et stærkt sammenhold at vinde. På dét punkt kan vi slet ikke læne os tilbage og holde ferie.

VORES FERIE ER ET ANSVAR

I dag regner vi den ferie, der blev til lov i 1938, for en selvfølge, men den krævede massive arbejderkampe at gennemføre. Derfor bør vi tage ferie alvorligt, mener historiker Margit Vilstrup.

Sarah Glerup, Rød+Grøn

Sommerferien har indfundet sig på Arbejdermuseet, og jeg må zig-zagge mellem skolefri børn, der tester fordums legetøj og virker imponerende upåvirkede af hedeølgen. Selv bliver jeg lettet, da museets samlingschef Margit Vilstrup foreslår, at vi sætter os udenfor i skyggen. Lige ved siden af en statue af Lenin, som virker kolossal i den lillebitte baggård til en af verdens ældste arbejderforsamlingsbygninger, der har dannet rammen om mange politiske kampe. En kamp, få tænker over i varmen, er kampen for den ferielov, der fylder 80 år i år.

Den moderne forestilling om "ferie" er faktisk ikke meget ældre, fortæller Margit.

- I 1700-tallet eksisterede ideen om at adskille arbejde og fritid slet ikke hos den brede befolkning. Over 80 procent boede på landet, og man fulgte bare naturens rytme. Men med industrialiseringen blev tid noget andet. Man fik mødetider at tilpasse sig, men også en fyrften at disponere over. På den måde opstod idéen om, at der kan findes noget uden for arbejdslivet.

Faglig kamp forud for ferieloven

Kravet om fritid var fra starten centralt i den arbejderbevægelse, der i Danmark blomstrede frem i 1870'erne.

- På det tidspunkt arbejdede man 12-14 timer om dagen, syv dage om ugen, og derfor handlede det primært om at få arbejdstiden ned. Da man i 1890 for første gang afholdt 1. maj, stod 8-8-8-parolen - otte timers arbejde, otte timers fritid, otte timers hvile - øverst på dagsordenen. Og gradvist lykkedes det faktisk at få nedsat arbejdstiden. Først i 1919 til de ønskede otte timer, men allerede i 1891 havde en stor del fået søndagsfri. Det blev startskuddet til forestillingen om fritidsliv for arbejderklassen.

Efterhånden begyndte krav om decideret ferie med løn at fylde i fagforeningerne. Arbejdsgiverne afviste det blankt, fordi de så det som skjult lønforhøjelse og skadeligt for konkurrenceevnen. Alligevel dukkede ferie op i enkelte overenskomster.

- En række offentligt ansatte havde ferie. På det private område begyndte ferie også så

» Gradvist lykkedes det faktisk at få nedsat arbejdstiden. Først i 1919 til de ønskede otte timer, men allerede i 1891 havde en stor del fået søndagsfri. Det blev startskuddet til forestillingen om fritidsliv for arbejderklassen.«

Margit Vilstrup.
Historiker

Jørdis Odder havde tre jobs for at kunne få råd til den årlige drømmeferie til Mallorca. Her er hun af sted med datteren Winnie i midten af 1960'erne.

Foto: Winnie Odder

SÅDAN HOLDT VI FERIE

"Mine forældre kom fra fattige kår i Jylland og ville opleve noget, nu de havde fået muligheden. Så vi tog med Tjæreborg-præsten på charterrejse til Østrig, og vi skulle flyve! Det var så stort, at min klasselærer kom og spurgte ind til det! Det var en forholdsvis almindelig chartertur med organiserede busture og dansktalende guide. Vi kørte til Salzburg, var i nogle saltminer og oppe på et bjerg. De andre rejsende var fra det bedre borgerskab, og der var ikke ret mange børn, så man var "on best behaviour". Men det var helt okay. Hver dag spiste vi sammen i restauranten. Om aftenen spillede forskellige tyrolererorkestre. Til frokost fik vi tre retter varm mad, forfærdeligt i sommerheden, og det startede altid med klar suppe. I den var der nogle gange små spaghettier, der havde facon som bogstaver. Det havde jeg aldrig set før, det var meget eksotisk!

- Lene Matzen om charterrejse i 1968

Folkeferies feriebyer var meget populære, og der var lange køer på Frederiksborggade, når udlejningen begyndte hvert år d. 1. maj.

Foto: Dansk Folkeferie

Jernbanearbejder Christian "Kesse" Larsen boede i en lejlighed i et alment boligbyggeri i Frederikshavn. Men han havde en drøm om at være "herre i eget hus". Den udlevede han ved at bygge sit eget sommerhus i 1970.

Foto: Erik Larsen

SÅDAN HOLDT VI FERIE

Dansk Folkeferie reddede os. Det var små, primitive huse, så har jeg ikke overdrevet, men det var det billigste. Vi var blandt andet i Gilleleje og i Sæby – det sidste var en lang tur med dagsbus, men det arrangerede Dansk Folkeferie også. Der var ikke indlagt vand eller den slags pjat og kun ét gasblus i køkkenet. En del foretrak at bestille billig middag fra fælleshuset, som så blev rakt ud af et køkkenvindue. Jeg syntes, man havde ret meget fællesskab. Os unge løb ind og ud hos hinanden og ned til stranden. De fleste af os kom fra storbyen, og vi skulle ud til vandet, jo! For at få et sommerhus skulle man de første år trække et lavt nummer på Dansk Folkeferies kontor. Min far, der arbejdede hos B&W, stod i kø hele natten, og så tog min mor og jeg over, når han skulle på arbejde. Det var simpelthen skide hyggeligt! Det blev så kedeligt, da man begyndte at skulle ringe ind i stedet for.”

– Ane Pilsø om Dansk Folkeferie i 60'erne

Dansk Folkeferie blev oprettet i 1938 i forbindelse af vedtagelsen af ferieloven samme år. Brochuren her understreger drømmen om at komme ud af de trange lejligheder i byerne og holde "Ferie i eget Hus".

småt at dukke op, men det var højst en uge om året, forklarer Margit.

Selvom Socialdemokratiet var regeringsbærende fra 1924, blev den parlamentariske vej først farbar, da man også fik flertal i Landstinget i 1936.

– Ferieloven var noget af det første, man tog fat på, for vi var bagud her. Sverige, Finland og flere andre europæiske lande havde for længst fået ferie ved lov. I praksis havde næsten to tredjedele af de danske arbejdere nu også fået ferie, bare via deres overenskomst. Det er en vigtig pointe, at en socialdemokratisk regering ikke bare satte sig ned og vedtog ferie fra oven. Det var en stærk fagbevægelse, der vandt sejrene først. Overenskomsterne gik foran, og efterhånden kom lovgivningen med, og sådan har det faktisk været med alle efterfølgende forbedringer af ferieloven.

Danmarks første ferielov blev vedtaget 13. april 1938 og gav ret til to ugers ferie med løn. Det var banebrydende, selvom Margit tilføjer, at det er en sandhed med modifikationer, at alle fik ferie.

– Loven sikrede for eksempel ikke ferie for landarbejderne, der hørte ind under medhjælperloven, som er en revision af tyendeloven fra 1921. Her kom der først en formulering om ferie med i 1961!

Ferie – et oplysningsprojekt

Ferieloven blev født i et årti præget af arbejdsløshed, og i tråd med Nyrups forældreorlovsoverenskomst mente arbejderbevægelsen, at det at give ferie til nogle, åbnede døren for andre til arbejdsmarkedet. At nedbringe arbejdsløsheden

var dog ikke hovedargumentet for at lovgive om ferie. Visionen handlede om "øget folkesundhed, øget arbejdsglæde og øget forståelse af menneskeværdi," som tidens socialminister Ludvig Christensen udtrykte det.

– Der var et ønske om at give folket bedre menneskelige vilkår. Allerede i 20'erne skrev Stauning om behovet for at udvide undertrykte arbejderes horisont: "Frisk luft, nye indtryk, nye kammerater giver videre horisont, nye impulser og grundlag for udveksling af den kultur, som er en livsværdi," skrev han. Ferie var altså en del af de store tanker om demokrati, om at få arbejderne til at føle sig som mennesker med værdi, frihed og indflydelse på sit samfund, forklarer Margit.

Når målet var oplyste, lykkelige, selvstændige arbejdere, duede det selvfølgelig ikke, at de drak den nyvundne ferie væk.

» Det er en vigtig pointe, at en socialdemokratisk regering ikke bare satte sig ned og vedtog ferie fra oven. Det var en stærk fagbevægelse, der vandt sejrene først. Overenskomsterne gik foran, og efterhånden kom lovgivningen med, og sådan har det faktisk været med alle efterfølgende forbedringer af ferieloven.«

Margit Vilstrup.
Historiker

– Umiddelbart efter vedtagelsen af ferieloven skal Stauning have sagt: "Det nytter ikke, at vi giver arbejderne ferie, hvis vi ikke giver dem mulighed for at holde ferie." Derfor nedsatte man et udvalg med arbejderbevægelsens spidser, der skulle gøre noget ved det såkaldte "fritidsproblem": Hvordan kunne man sikre, at arbejderne brugte deres fritid på en meningsfuld måde?

Fra folkeparker til Dansk Folkeferie

Bekymringen udsprang måske af den fritidskultur, der fulgte med søndagsfri. En enkelt fridag var ikke nok til at rejse væk, så i stedet opstod dyrehaver og forlystelsesetablissementer for arbejderne rundt omkring i København.

– Dyrehaven i Klampenborg, der tidligere var borgerskabets rekreativt sted, fik en helt ny stemning, for nu blev den også populær hos de her arbejdere, som var mere højlydte og havde en noget anden kultur. Men der var på det her tidspunkt også mange andre parker, hvor man kunne skyde i skydetelte, spise madpakker og hygge sig med kone og børn. For nogle kammede det selvfølgelig over i druk og ballade. Meget af det, vi ved om folkeområderne, har vi faktisk fra politirapporter! griner Margit.

Stauning ville hellere have arbejderne ud af byen.

– Arbejderbevægelsens fritidsprojekt var også et naturprojekt, for man havde en idé om, at sunde mennesker skulle ud i naturen og væk fra byens baggårde. Og der skal man jo huske, at København var noget helt andet i 1938 end i dag.

Hun gestikulerer omkring os. Murene tårner sig op, så der kun er et lille stykke sommerhimel at få øje på øverst.

SÅDAN HOLDT VI FERIE

"Min mor var alene med os og tjente så lidt, at hun ikke betalte skat. Man skulle vise skattebilletten for at få lov at komme på landet. To somre i træk blev jeg som syv-otte-årig sendt af sted til Ejer Baunehøj med et skilt om halsen. Med toget og over Storebælt med en kæmpe færge! Jeg kan huske, jeg sad på en jysk station og tænkte: "Gad vide, om nogen henter mig..?" Så kom der én med hestevogn! Men jeg var ikke bange og havde aldrig hjemve. I den alder er man åben over for hele verden, og jeg deltog i alt muligt. Manden i huset, hvor jeg boede, arbejdede på en nabogård, og jeg gik hver morgen med ham over kornmarken. Jeg hjalp med at holde koen med trommesyge, der skulle punkteres. På en anden nabogård lærte jeg at malke. Det var fantastiske somre, og jeg kan huske, at jeg syntes, min mor var så dum, når jeg kom hjem... Og når man kom tilbage til København, tænkte man: "Hold da kæft, nogle høje huse! Bor jeg virkelig her?!"

- Pia Guldborg om at være feriebarndom i 50'erne

- Arbejdermuseets baggårde viser meget fint, hvor trangt der var. Og dengang var det slum. Der var beskidt og ildelugtende. Så at komme ud i naturen var en kæmpe oplevelse.

Dansk Folkeferie blev konstitueret som kooperativt andelsselskab i oktober 1938 for at løse fritidsproblemet.

- Det blev en øjeblikkelig succes. Allerede i 1939, hvor de åbnede deres første kontor, rejste mere end 150.000 danskere på en form for ferie med dem. For Dansk Folkeferie var billigt, men der var ikke pladser nok. Vi har nogle fantastiske billeder fra krigsårene, hvor folk flere år i træk lå og sov i kø hele natten op til 1. april, hvor kontoret åbnede.

I starten arrangerede Dansk Folkeferie hovedsageligt cykelferier og endagsbusture, men i løbet af nogle år oprettedes feriebyer langs de danske kyster. Her kunne man til billige penge leje et minihus med eget køkken.

- Det gode ved folkeferiebyerne var, at til forskel fra på hoteller, så kunne man selv lave mad og dermed styre sine udgifter. Men kritikken lød så også fra starten, at ferien ikke blev for husmoren, der jo stadig skulle kokkerere og sørge for børnene, påpeger Margit.

Charterrejser og parcelhuskultur

Dansk Folkeferie findes stadig, men i en stærkt amputeret udgave. I 90'erne blev de kritiseret for at være konkurrenceforvridende, så nu har de kun Helsingør Ferieby henvendt til socialt udsatte og et feriecenter på Malta, der kører på normale forretningsvilkår.

Feriecentret på Malta kom til, fordi danskerne i forlængelse af det økonomiske opsving sidst i 50'erne fik råd og lyst til at holde ferie længere væk.

- Med boomet begynder folk at kunne købe små biler og køre ud. Bilerne ændrer markant måderne at holde ferie på, fordi mobiliteten blev øget. Samtidig åbnede det op for en mere individualiseret ferieform, hvor man helt selv kan vælge tempo og rejsemål, forklarer Margit.

En af de nye ferieformer, der blev populær i 60'erne og især 70'erne, var charterrejserne.

- De var nu også fællesskabsorienterede, i hvert fald de første årtier, for det var selskabsrejser. Men de var mere fokuseret på rejsefællesskabet end på det klassefællesskab, der var en pointe hos Dansk Folkeferie. Med velstandsstigningen gled tanken om, at man har et fællesskab baseret på fælles levevilkår, på mangelkultur og trange baggårde, i baggrunden. Folk flyttede til forstæderne, hvor der kom nye fællesskaber, men også mere individualisering. Det er ikke tilfældigt,

» Jeg har tit spekuleret over, hvad Stauning ville sige, hvis han i dag kunne se, hvad der er blevet af hans store projekt med arbejderferier. Hvordan ville han synes, vi forvalter hans arv? Han ville nok ærgre sig over, at så lidt af idealet om det oplyste menneske har overlevet.«

Margit Vilstrup.
Historiker

I 1953 blev ferien udvidet til tre uger. Her ses maskinarbejder Erik Larsen med børn i "Weekend-hytten" i Frederikshavn, ca. 1950.

Foto: Familien Larsen

at private sommerhuse blev populære i samme periode. Det var jo mini-parcelhuse med alle bekvemmeligheder.

Hvad ville Stauning sige?

I dag er ferietendenserne mere blandede end nogensinde. Der er stadig charterrejser og sommerhuse, men også kulturelle storbyture, klatreferier, politiske højskoler og "glamping", som er camping i luksusudgave. Og så er der den gruppe, der altid har været størst, nemlig dem, der bare holder ferie hjemme.

Uanset hvad er der ingen tvivl om, at samfundet har ændret sig siden ferielovens fødsel.

- Jeg har tit spekuleret over, hvad Stauning ville sige, hvis han i dag kunne se, hvad der er blevet af hans store projekt med arbejderferier. Hvordan ville han synes, vi forvalter hans arv? Han ville nok ærgre sig over, at så lidt af idealet om det oplyste menneske har overlevet. Altså, de flestes ferier handler selvfølgelig stadig om glæden ved at opleve noget nyt, selv hvis det er 'All Inclusive' i Tyrkiet. Det med at få en større horisont og møde nye mennesker ligger der vel stadig et eller andet sted. Men det er på et individniveau, ikke på bevægelsesniveau, påpeger Margit.

- Til gengæld er det spørgsmålet, hvad teknologien gør ved vores ferier. Vi kan alle sammen tjekke arbejdsmail og tage arbejdstelefoner i ferien. Nogle får det påduttet, andre kan bare ikke tage sig sammen til at slukke mobilen og trække stikket til de sociale medier. Og dér ville Stauning nok være kritisk og sige, at vi er nogle små tosser, der burde tage vores fritid mere alvorligt.

FLERE UDSATTE BEHØVER FERIAHJÆLP – FÆRRE FÅR DET

Flere og flere danske børnefamilier har brug for feriestøtte. Samtidig betyder ny ferielov, at midlerne fra Arbejdsmarkedets Feriefond svinder.

Sarah Glerup, Rød+Grøn

Den 5. januar i år vedtog Folketinget en ny ferielov, så vi fremover kan holde ferie samme år, som vi optjener feriepengene. Det vil gavne især de nye på arbejdsmarkedet, der ikke lænere skal vente op til 16 måneder, før de kan afholde ferie. Til gengæld forventes det at skade Arbejdsmarkedets Feriefond, der hvert år hjælper udsatte børn og deres familier på sommerferie.

Arbejdsmarkedets Feriefond overtager hvert år uafhængte feriepenge, og med de nye muligheder for løbende udbetaling, vil der blive langt færre af dem. Det bekymrer Mogens Thage Hougaard, der er CSR Relations Manager for FolkeFerieFonden:

- Det betyder simpelthen, at færre udsatte familier vil komme på sommerferie i fremtiden.

Feriehjælp for hele livet

FolkeFerieFonden ejer og driver Helsingør Ferieby, der oprindeligt var et af Dansk Folkefe-

ries tilbud til arbejderfamilier. Siden 2011 har den været feriested for udsatte familier ud fra visioner, der minder om Staunings oplysningsprojekt:

- Som samfund skal vi give udsatte familier sociale kompetencer, der gør dem mere livsduelige. Spørgsmålet er, hvordan vi lærer dem at fungere i fællesskaber? Hos os gør vi det ved at arrangere ferieophold med relationsskabende aktiviteter, som giver selvværd og -respekt, forklarer Mogens Thage Hougaard.

På ferien lærer familierne hinanden at kende på nye måder og genopdager glemte ressourcer. Sociologer har dokumenteret, at seks måneder efter et ferieophold kan familierne stadig mærke markant, positiv forskel i hverdagen.

» Så længe, der er børn, som ikke kan komme på ferie med deres familie af den ene eller anden grund, så har vi som samfund et ansvar for at give de børn minder for livet og et afbræk fra hverdagen.«

Troels Boldt Rømer.

Landsformand, Ungdommens Røde Kors

I Ungdommens Røde Kors, der bl.a. tilbyder sommerferielejre for udsatte børn og unge, som ikke kan holde ferie med deres egne familier, beretter landsformand Troels Boldt Rømer også om varige virkninger.

- Du får lige et citat fra et af vores tidligere ferie børn, som i dag er frivillig fejrejrhjælper: "En hel uge, hvor masser af voksne vil snakke med mig, lege med mig og putte mig. Det havde jeg brug for, da jeg var barn og ung, og det har betydet rigtig meget for mig i mit voksenliv. Jeg kunne leve et helt år på en uges omsorg!"

Stigende behov for feriehjælp

Både Ungdommens Røde Kors og FolkeFerieFonden må hvert år afvise børn eller børnefamilier, der egentlig har brug for et ferieophold. Kapaciteten til at hjælpe er for lille og risikerer at blive endnu mindre, når støtten fra Arbejdsmarkedets Feriefond svinder. Samtidig bliver behovet for hjælp større.

- Vi samarbejder især med de boligsociale helhedsplaner, hvor de fleste udsatte familier bor. Og boligselskaberne kan mærke, at især kontanthjælpsloftet har ændret noget, så dem, der virkelig, virkelig har brug for det, ikke kommer på ferie, fortæller Mogens Thage Hougaard. Han tilføjer, at det ikke kun handler om penge.

- Selv hvis familierne havde økonomien til det, er mange af dem for ressourcetsvage til

Mens en ny ferielov vil gavne især dem, der er nye på arbejdsmarkedet, forventes den at skade Arbejdsmarkedets Feriefond, der hvert år hjælper udsatte børn og deres familier på sommerferie.

Foto: Annie Spratt, unsplash.com

selv at magte at arrangere det praktiske omkring en ferie.

Netop nu lever omkring 65.000 børn i Danmark under fattige vilkår. Andre lever i familier, der er presset af sygdom. Atter andre sørger over tab af nærtstående. Med eller uden Arbejdsmarkedets Feriefond er det en bunden opgave at finde andre støtteveje til dem, fastslår Troels Boldt Rømer.

– Så længe, der er børn, som ikke kan komme på ferie med deres familie af den ene eller anden grund, så har vi som samfund et ansvar for at give de børn minder for livet og et afbræk fra hverdagen.

DE HJÆLPER SÅRBARE FAMILIER PÅ FERIE

FolkeFerieFonden driver Helsingør Ferieby, der siden 2011 har udgjort rammerne om ferieophold for ca. 280 sårbare børnefamilier årligt.

Ungdommens Røde Kors har drevet forskellige sommerferielejre siden 1964 og hjælper årligt ca. 1.400 børn og unge på ferielejr.

NATUREN HAR OGSÅ BRUG FOR FERIE

Efter en usædvanlig varm sommer har naturen selv brug for rekreation. I stedet udsættes den for stigende pres, advarer Danmarks Naturfredningsforening.

Sarah Glerup, Rød+Grøn

Når det kommer til at beskytte den natur, der allerede i Staunings tid blev anset for afgørende for vores helbred, ligger Danmark i bund i EU. De områder, som skal bevare sjældnen og truet natur, har vi udpeget mindre af end noget andet EU-land. Mens Polen har 20 procent og Holland 13, har Danmark kun 8 procent.

Den natur, der er tilbage, er splittet op i små pletter og enormt presset, fortæller Nina Larsen Saarnak fra Danmarks Naturfredningsforening.

– Ud af 10.580 rødlistevurderede arter i Danmark er 1.829 arter truede eller sårbare i varierende grad. Flertallet af naturtyper er også truede. Alligevel oplever vi et løbende politisk pres for at åbne lovgivningen for mere byggeri ved bl.a. kysterne.

Hedebølgen gør naturen mere sårbar

Noget af det byggeri, der presses igennem langs kysterne, er hoteller, restaurationer og andet kommercielt byggeri møntet på turister. Nina Larsen Saarnak understreger dog, at det primært er klimaforandringer og udledning af kvælstof, der presser naturen.

Sommerens tørke, der ifølge eksperter skyldes klimaforandringer, får mange i forvejen truede dyr til at dø af tørst, for eksempel hasselmus og birkemus. Varmen forværrer også

det iltsvind, der allerede truer vores have. Og så gør vejret landskaberne mere sårbare for sommergæsters færden.

– I år har sommeren været meget tør og varm, og det har lokket mange til stranden. Det betyder, at vegetationen trædes ned, og der dannes åbne brudflader i klitterne og i sandede jorde. Hvis vi får tørke jævnligt, kan det blive vanskeligt for naturen at regenerere i mellemtiden.

Politikerne må tage sig af udsat natur

Hvis sårbare danske dyrearter og naturtyper skal overleve, kræver det store, overordnede politiske handlinger – ikke mindst en gennemgribende omstilling af landbruget. Vores individuelle valg, f.eks. valget af ferieform, spiller dog også en rolle. Den grønne tænketank Concito har regnet ud, at hvor en flyrejse for fire personer til Rom udleder godt 3.200 kg CO₂, så vil en tilsvarende togrejse kun udlede 426 kg CO₂. En cykelferie med telt til Fyn udleder slet ingenting.

Set i forhold til kvælstofudledning, iltsvind og global opvarmning er den vegetation, som feriegæster træder i stykker, en væsentligt mindre udfordring. Her kan vi hver især gøre en forskel ved almindelig omtanke i ferien, hvis vi for eksempel holder os til anviste ruter i skove og langs kysterne.

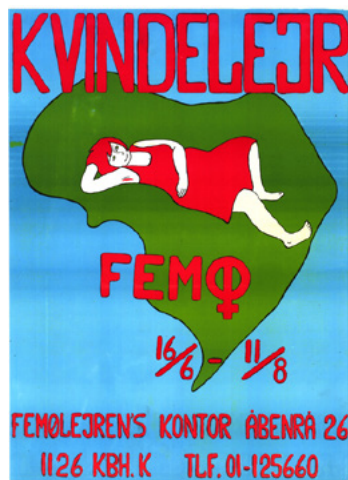
På et politisk plan foreslår Nina Larsen Saarnak tre tiltag specifikt møntet på feriebrug af naturen:

– Dels kan vi med planlagte stiforløb lede turismen hen til de områder, som er mest robuste. Vi kan indhegne og helt lukke for adgangen til meget sårbar natur i korte perioder. Endelig kunne vi bruge nogle af indtægterne fra naturturismen til at sikre og udvikle naturområder, som også turismen er med til at presse.

I år har sommeren været meget tør og varm, og det har lokket mange til stranden. Det betyder, at vegetationen trædes ned, og der dannes åbne brudflader i klitterne og i sandede jorde.

Foto: Nils Nedel, unsplash.com

I 1970 opstod de første politiske ø-lejre. Femø, hvis frugtavl var på retur, øjnede en mulighed og tilbød sig som vært til Kulturministeriet.

Foto: www.kvindeplakater.org

PÅ FEMØ ER DET PRIVATE STADIG (LIDT) POLITISK

Den politiske ø-lejr måtte forgå, men Femøs kvindelejr vil bestå. For den har både formået at forandre sig og blive en erindringsmarkør, mener historiker.

Sarah Glerup, Rød+Grøn

Mens Staunings folkeferievisioner smuldrede, så en ny type politisk ferie dagens lys: Ø-lejren. Én af de ældste, kvindelejren på Femø, eksisterer endnu, men er den stadig politisk eller primært ferie?

- Kvindelejren har altid været en blanding, men da den blev grundlagt, var fokus klart politisk. Man skulle udvikle sig under opholdet, fortæller Anne Brædder, der er ph.d. i historie og ekspert i Femøs historie.

Bevidstgørelse og søstersolidaritet

I 1970 opstod de første politiske ø-lejre. Femø, hvis frugtavl var på retur, øjnede en mulighed og tilbød sig som vært til Kulturministeriet. Resultatet blev, at mindst 400 kvinder afholdt vistnok verdens første kvindelejr på øen i 1971. Det blev en stor succes, der toppede med hele 1.300 deltagere i 1976.

- Folk deltog forskudt over hele sommeren, som hurtigt blev inddelt i temauger. Nogle af dem tog emner op, for eksempel EF eller ligeløn - i de første år var det typisk de samme ting, som rødstrømpebevægelsen gik op i, forklarer Anne Brædder.

Kvindelejren var på det tidspunkt uløseligt forbundet med netop rødstrømpebevægelsen og opbygget på samme måde:

- Man kopierede den organisatoriske struktur

med basisgrupper, der kunne tage til fællesmøder i Kvindehuset, som var øverste, basisdemokratiske. På Femø hed det blot "teltgrupper" og "det store fællestelt" i stedet for.

Som hos Dansk Folkeferie var fællesskab indlejret i den fysiske struktur med fællestelt i midten og sovetelte rundt om. De kvinder, der sov i samme telt, udgjorde en teltgruppe, og her havde man hver dag teltgruppesnakke.

- Kvinderne talte i runder, delte livshistorier og hverdagsudfordringer. Pointen var, at man skulle opdage, at ens personlige problemer var kollektive; at 'det private er politisk'. Oplevelsen skulle både være politisk bevidstgørende og fordre søstersolidaritet mellem kvinderne, fortæller Anne Brædder.

Fra fællestelte til bivuakker

Da rødstrømpebevægelsen klingede ud fra slutningen af 70'erne, faldt deltagerantallet på Femø til mellem 600 og 900 kvinder. Organisatorisk set løsrev lejren sig fra rødstrømpebevægelsen.

- Fra 1984 er det den uafhængige Foreningen Femø, der arrangerer lejrene. Men nogle af de gamle organisatorer er med i den nye forening, og man kommer fortsat i Kvindehuset, så overgangen er glidende, pointerer Anne Brædder.

I de år blev balancen ændret fra primært politisk fællesskab til mere individualiseret ferie, og det kan man spore i den fysiske indretning.

- Lejren flytter fra havneområdet, hvor man havde en rund plads med det store fællestelt som omdrejningspunkt, til en aflang plads. Det er symbolsk, for samtidig bliver fællesskabet noget, kvinderne vælger til og fra. Flere begyndte at sove i små bivuakker i stedet for telt-

gruppetelte. Det blev af nogle opfattet som en trussel mod det kollektiv, der var baseret på teltgruppesnakke.

En lavpraktisk grund til bivuakkernes fremmarch var, at kvindelejren i 80'erne blev domineret af lesbiske, som ønskede private rum til at dyrke sex og parforhold. I dag, hvor det er blevet almindeligt for lesbiske at få børn, vælger flere at sove i eget nylontelt med plads til at dyrke regnbuefamilien. Igen følges indhold og fysisk form ad.

Lesbiske reddede Femø

Frem for at opfatte lesbiske som Femøs forvandler, giver Anne Brædder dem selvste æren for kvindelejrens overlevelse.

- Der har altid været mange lesbiske, men i 70'erne var der også mange heteroseksuelle rødstrømper på Femø. I virkeligheden holdt sidstnævnte bare op med at komme. Havde det ikke været for de mange lesbiske, var lejren formentlig klinget ud med rødstrømpebevægelsen.

Den politiske arv er stadig tydelig i sangbøgerne og debatterne, der er flyttet fra obligatoriske teltgrupper til "snakkegrupper", som nu er en valgfri aktivitet på linje med kor og dans. I sin forandrede form har kvindelejren stået krisetiderne ud, mener Anne Brædder.

- Femø følger feminismens bølger. I 70'erne stod de højt. I 90'erne nåede man helt ned på 200 deltagere over en sommer. I dag stiger interessen atter i takt med interessen for at diskutere køn. Kvindelejren er jo blevet en erindringsmarkør, som nutidens feminister vil opleve, og en lesbisk institution på niveau med Vela eller Priden. Derfor er jeg ikke i tvivl om, at den bliver ved med at eksistere.

FEMINISTISK EMPOWERMENT FOR MØDRE

Natalie bruger en uge af sin sommer på kvindelejren for mødre ved Sejerøbugten.

- Jeg har lige ti minutters pause på værelset, inden vi skal mødes til is og kaffe.

Natalie, 38 år, lyder skrattende i telefonen. Lige nu befinder hun sig nemlig ved Sejerøbugten, hvor der på sjette år afholdes kvindelejr. Hun deltager for tredje gang og har sønnen Pascal og bonusdatteren Pixi med.

Lejrens 20 kvinder og 33 børn behøver ikke bo i telte eller besøge i det fri. Men ligesom på den ældre Femø-lejr er de alle feminister, som prioriterer en sommeruge uden mænd.

- Vi nyder den danske sommer, men gør det i fællesskab med andre kvinder. Vi genskaber fortællingerne om os selv i stedet for at blive

fanget af samfundets, forklarer Natalie og påpeger, at fraværet af fædre og kærester flytter fokus fra parforhold og kernefamilier til fællesskabet mellem kvinder.

Kun for mødre

Lejren, der finder sted én uge om året, er selvorganiseret med tjanser til alle. En madmor tager sig dog af meget af det praktiske, så der frigives tid til de børn, der er centrale. Lejren er nemlig kun for mødre.

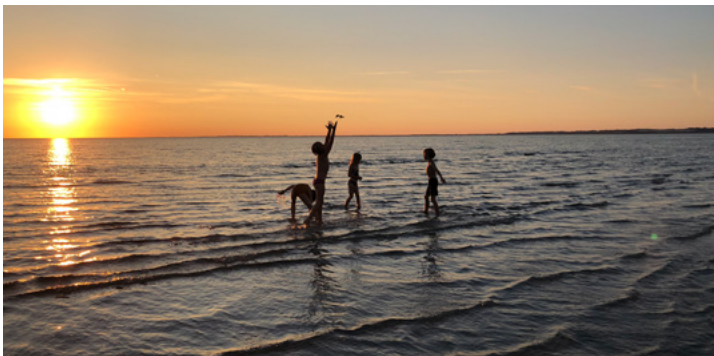
- Det er en øvelse i feministisk empowerment, hvor vi først og fremmest lærer hinanden at kende som mødre og bliver konfronteret med vores mødreskaber på en positiv måde. For selvom det kan være konfliktfyldt, bliver det udgangspunkt for diskussioner, som vi dyrker meget aktivt ugen igennem, forklarer Natalie.

Diskussionerne foregår i et børnefrit rum og berører "alt, hvad man kan konfrontere i sit liv som kvinde og mor". Det sker ad hoc og uden styring, men ender ifølge Natalie aldrig bare i sladder om det nyeste fra Netflix.

- Vi holder os altid til nogle temaer. Det er nok fordi, intentionen hos alle deltagere er at dyrke den spændende samtale.

» Det er en øvelse i feministisk empowerment, hvor vi først og fremmest lærer hinanden at kende som mødre og bliver konfronteret med vores mødreskaber på en positiv måde.«

Natalie,
deltager på kvindelejr ved Sejerøbugten

Kvindelejr ved Sejerøbugten. Foto: Natalie Gulsrud

Femølejren.

16 ÅRS NORMKRITISK FERIE

Karen er kommet på Femø siden 2002. Som ung kom hun alene, nu har hun sine børn med.

For Karen, 40 år, har Femø forandret sig i takt med hendes liv. Som ung sov hun altid i fællesteltet. I dag sover hun typisk i "nylonparken" med sine to børn. Hun har også sovet i bivouaker eller på stranden under åben himmel.

Det er ikke kun i forhold til de fysiske rammer, at Femø kan forskellige ting.

- Der er stor forskel på ugerne. Nogle er mere politiske end andre. Der er sportsuger, musikuger og krea-uger. I år er der kommet en uge, der specifikt kalder sig feministisk. Jeg har klart mest været på de uger, som har været italesat som politiske, fortæller Karen.

- Det er et fedt rum at have. At man kan etab-

lere en basisgruppe, som man har lyst til at snakke med, eller have et 'space' til at diskutere normkritisk børneopdragelse med andre forældre.

Et frirum for lesbiske – men også for deres børn

Eftersom mange lesbiske har stiftet familie de sidste ti år, fylder børn mere på Femø.

- Der er nogle snakke, der handler om, hvordan det påvirker lejren. Men jeg tænker slet ikke, at et lesbisk frirum og børn er modsætninger! Jeg tænker tværtimod, at Femø også er et frirum for mine børn, der jo vokser op i en queer-familie. På Femø møder de mange, som de har det til fælles med.

Børnene er kommet på Femø, fra de blev født, og kender mange af de andre deltagere, så ofte ser Karen ikke meget til dem i ugens løb.

Det levner tid til andet og mere end at være forælder. Og det er vigtigt, for Karen er ikke på Femø som enten mor, queer eller feminist.

- Jeg er der som det hele. Det ville være svært at skille de ting ad! Og Femø er det sted, hvor alle mine forskellige sider går op i en højere enhed.

» Der er stor forskel på ugerne. Nogle er mere politiske end andre. Der er sportsuger, musikuger og krea-uger. I år er der kommet en uge, der specifikt kalder sig feministisk.«

Karen,
deltager på Femølejren

SOL OVER ET FOLKELIGT FOLKEMØDE

Folkemødet på Bornholm bød på solrige dage i Allinge, hvor Enhedslistens flotte telt og have indbød til gode snakke med gæsterne, et tætpakket program, Alberte Winding og Skipper på storscenen og stærkt aktivistisk sammenhold.

● Folkemøde '18

Signe Rosa Skelbæk

"Det er i virkeligheden Amager Fælled, men det kunne jo have været hvor som helst," griner Dorte, da en flok aktivister forsøger at glatte den mange meter lange naturplakat ud, der skal pryde den ene langside af teltet. Aktivisterne har været undervejs siden tidligt i morges, men humøret og forventningerne til ugen er høje, og opsætningen af telt og udstyr foregår i et højt tempo og lige så højt humør.

Tætpakket skema

Først torsdag eftermiddag åbner Søren Egge Enhedslistens telt, der er placeret ud mod en stor vej, der skærer gennem hele Folkemødet.

Fra Enhedslistens plads kan vi, med lidt god vilje, vinke over til både FOA og 3F, der under hele folkemødet skænker gratis fadøl. Men der skal mere end øl til at holde på folk. Og det lader til, at opskriften blandt andet er en kombination af dygtige politikere, relevante politiske emner og de afslappede pallemøbler foran teltet, som bornholmerne har knoklet med at få på plads. Det fungerer, for Enhedslistens teltplads er så fyldt, at de sidst ankomne må lytte med på lidt afstand.

Enhedslistens program er tæt pakket, og selvom vi hverken disker op med frikadeller eller flødeis, som de gør hos DF over for os, så lykkes det gang på gang at få 'fuldt hus'. Selv da

Selv da Pelle Dragsted holder oplæg om 'den politiske regnemaskine', et oplæg der måske i manges ører kan virke nørdet, så strømmer folk til, og de to aktivister, der i disse timer har styr på kaffeboden, får pludselig ekstra travlt.

Pelle Dragsted holder oplæg om 'den politiske regnemaskine', et oplæg der måske i manges ører kan virke nørdet, så strømmer folk til, og de to aktivister, der i disse timer har styr på kaffeboden, får pludselig ekstra travlt.

Profiler trækker mennesker til

Der er ingen tvivl om, at debatten om, hvorvidt folkemødet er for folket, er relevant. Men når man henover kaffeboden falder i snak med de mange mennesker, der lægger deres vej forbi, så støder man på mange, der ikke er politisk aktive. Og for dem betyder det noget, at folketingspolitikkerne lægger vejen forbi teltet og giver sig tid til en snak om, hvordan det står til i samfundet. Det gør de heldigvis flittigt, både når de skal til at holde oplæg, og når det passer ind i deres ellers travle program. Det giver en afslappet stemning, hvor vores politikere, aktivister og organisatorer kommer hinanden ved, samtidig med at nysgerrige gæster får mulighed for at blive klogere på blandt andet 100 dages-planen, klimapolitikken og alt det andet.

Mens flere af de andre partier er relativt ensidige i deres oplægsemner, så rummer vores telt nærmest alt, hvad Enhedslisten står for. Vi har højaktuelle emner fra både ind- og udland:

integrationspolitik, 100 dages-planen, Tyrki-et-konflikten, bier, skattely, præstationspres, OK18, livemusik og meget mere. Men særlig glad bliver jeg, da et par unge SUF'ere introducerer og gennemfører kampsport for kvinder med et endnu engang fuldt telt. For pokker, hvor kan vi meget sammen.

Alberte Winding går på

Lørdag er det blevet tid til Pernille Skippers tale på storscenen, men inden da har Alberte Winding sagt ja til at synge et par sange for os. Det trækker folk til, og da hun slår de første toner an, er stilheden blandt publikum også slående. Det er et skønt øjeblik, og for mit eget vedkommende overgås det end ikke af aftenens senere sejr over Peru.

"Hvor mange aktivister skal der til at...," lyder det grinende fra en, da vi for anden gang er nødt til at rulle det store Amager Fælled-banner ud, for dernæst at forsøge at rulle det stramt og lige sammen igen. Ikke en nem opgave på en skrånende grussti. Men som med alle de andre opgaver lykkes det til sidst, og på bedste Tetris-vis får vi samlet alt udstyret i kassevognen, så den kan sendes afsted mod færgen. Vi ses forhåbentlig næste år til det 9. folkemøde.

Søren Egge Rasmussen, Christian Juhl, Jakob Sølvhøj og mange andre Ø-folketingsmedlemmer trak folk til på Bornholms folkemøde.

Fotos: Ina Graneberg

NYT FRA SUF: ISUL – EN OPLEVELSE FOR LIVET

På Frue Plads i København stod der 22. juli kl. 10.30 en flok spændte unge socialister med proppede tasker. De glædede sig til snart at opleve en stor begivenhed, som de havde set frem til i flere måneder. En halv time senere var der fælles afgang til årets internationale socialistiske ungdomslejre – ISUL.

● Ungdomslejr

Anton, 16 år, medlem af
Socialistisk UngdomsFront (SUF)

Jeg var en af de spændte unge mennesker på Frue Plads. For mig var det stort at tilmelde mig lejren, og jeg glædede mig helt vildt, siden min tilmelding.

International Socialistisk Ungdomslejr er en årlig selvorganiseret lejr, hvilket vil sige, at det er os unge selv, der står for at planlægge og arrangere lejren. Vi forsøger at gøre det på en så demokratisk og solidarisk måde som muligt, og derfor bliver ansvarsopgaverne delt imellem os SUF'ere.

På ISUL var der et stramt (men super spændende) program, der indeholdt alt fra forskellige workshops, talere og skolingsoplæg til internationale møder, kvindefest, LGBTQIA+-fest, pladser for undertrykte grupper og meget mere. Hver dag havde sit eget tema, f.eks. øko-socialisme eller feminisme.

God grund til at glæde sig

En stor del af os fra den danske delegation havde aldrig været på ISUL før. Ud fra hvad andre kammerater har fortalt, var der god grund til at glæde sig. Personligt glædede jeg mig rigtig meget til at snakke og diskutere med unge politisk aktive fra andre lande end Danmark.

Det kom jeg i allerhøjeste grad også til; jeg fik snakket og diskuteret politik med kammerater fra bl.a. Frankrig, Italien, Schweiz og Storbritannien. Ud over det lærte jeg utrolig meget om alle mulige spændende emner med revolutionære socialistiske perspektiver.

ISUL var for mig en stor oplevelse, som jeg sent vil glemme. Så mange skønne personer samlet på et sted skabte et fantastisk trygt socialt rum.

Pladser for kvinder, LGBTQIA+ og racialiserede personer

På lejren blev der afholdt arrangementer på pladser for personer undertrykt på baggrund af køn, seksualitet og race. Personligt deltog jeg ikke her, men jeg har hørt fra andre, at de var meget frigørende og inspirerende.

Derudover blev der også afholdt en fest kun for kvinder og en åben fest med LGBTQIA+-tema. Begge fester satte gang i en refleksion om diskrimination, normer, køn og seksualitet. Det var rigtig spændende, og festerne var i høj grad politiske begivenheder – fordi de netop satte gang i tanker og diskussioner.

Bliv aktiv i SUF og tag med næste år

Det var mit første år på ISUL, og jeg vil i allerhøjeste grad opfordre andre unge til at deltage i lejren. Så vil du opdage, hvilket inkluderende fællesskab, der eksisterer både internt i SUF og mellem internationale kammerater.

Du vil også blive meget klogere på politik og deltage i spændende diskussioner om relevante emner.

Endelig vil jeg sige mange tak til de seje voksne aktivister fra bl.a. Enhedslisten, der lavede mad og hjalp til med andet praktisk arbejde på lejren – I er for seje! Og selvfølgelig tak til Socialistisk UngdomsFront for en exceptionelt god uge fyldt med politik og fest.

NÅR ILDSJÆLE SLÅR GNISTER

Enhedslisten består af tusindvis af mennesker, der brænder for en bedre verden, og indimellem opstår der konflikter, som er svære at løse. Rød+Grøn har mødt Torben Ankjærgaard og Anne Rasmussen fra Enhedslistens Konfliktteam, som arbejder med at forebygge og løse konflikter mellem partikammerater.

● Konfliktløsning

Jeppe Rohde, organisationsteamet

Enhedslistens Konfliktteam – også kaldet K-teamet – består af frivillige partimedlemmer, der arbejder med at forebygge og løse konflikter i partiet. Teamet har de sidste godt fire år været involveret i op mod 30 sager, hvor partikammerater er blevet uvenner.

– Med 10.000 medlemmer vil der naturligvis opstå konflikter. Jeg synes generelt, vi er gode til at samarbejde i Enhedslisten, men det hænder medlemmer går skævt af hinanden. Når det sker, er der altid både en relation, der lider skade, og en sag, man er uenig om, siger Anne.

Oftentimes er det produktivt med konflikter, mener Torben. Det er bare vigtigt at holde det på et politisk plan, så det ikke bliver personligt.

– Politiske uenigheder kan være vældigt konstruktive og være med til at drive udviklingen, men det skal foregå på en ordentlig og

kammeratlig måde. Når konflikterne går ud over de personlige relationer, kan det være enormt drænende for folks engagement. Vi mister nogle gode kræfter, fordi vi ikke altid er gode til at håndtere uenighederne, siger han.

Vokseværk og nye udfordringer

K-teamet blev startet for fire år siden. Anne meldte sig til opgaven, fordi hun havde oplevet en kultur, der til tider var hård, blandt andet på årsmøderne.

– Jeg var forundret og ærgerlig over nogle af diskussionerne og måden, vi håndterede dem på. Det virkede ikke altid, som om vi var på samme hold. Jeg ville gerne påvirke vores partikultur ved at være med til at sprede en ny forståelse af, hvordan man kan arbejde, fortæller hun.

Torben har været med i partiet siden stiftelsen og oplevede særligt nogle udfordringer i kølvandet på partiets medlemsboom i perioden mellem 2010 og 2013.

– Det er dejligt, vi er vokset, men partiet er også blevet bredere på flere måder, og det er vigtigt, at vi alle sammen kan samarbejde og fastholde en vis fælles retning politisk og organisatorisk, mener han.

– Da vi var et lille parti, kendte alle aktive hinanden lokalt og havde helt styr på, hvem der lavede hvad. Når man så vokser eksplosivt, skal der organiseres, og der tror jeg stadig, vi har noget efterslæb, tilføjer Anne.

Ved kommunalvalget i 2013 blev Enhedslisten repræsenteret i rigtig mange kommuner landet over, og det gav også nogle gnidninger.

– Efter valget skulle mange folk vænne sig til, at nogle trådte lidt mere frem end andre, i og med at de sad i det lokale byråd. Mange af de sager, vi har haft, har været præget af dårlig kommunikation mellem byrådsmedlemmer og andre medlemmer – man har ikke fået afstemt forventninger og beslutningskompetencer. Jeg tror, det er en god idé at lave klare retningslinjer for afdelingsbestyrelser, baggrundsgrupper og byrødder, fortæller Torben.

Kan ikke skabe mirakler

Hvis man oplever, at der er en personlig konflikt et sted i partiet, som hæmmer det politiske arbejde, er det vigtigt, at man får talt om det, pointerer Anne.

– Man kan ikke tie konflikter ihjel. Man er nødt til at tale om modsætningsforholdene. Hellere bruge energi på at løse en konflikt end at lade som ingenting og lade den ulme, siger hun. Torben er helt enig:

– Først og fremmest skal man prøve at forklare, hvordan man oplever problemet, til de mennesker, det vedrører. Det er vigtigt at holde sig på sin egen banehalvdel og forklare, hvad man selv oplever og føler. Sørg for at stille åbne spørgsmål frem for at insinuere andre folks motiver, siger han.

Hvis ikke det er muligt at finde en løsning, så kan man kontakte K-teamet. I første omgang taler teamet enkeltvis med de implicerede. Der er som regel et betydeligt udredningsarbejde, inden man kan bringe parterne sammen.

– Det er meget ofte, at der er flere end to parter og mange forskellige syn på, hvad kon-

» Med 10.000 medlemmer er der jo en vis risiko for, at der opstår konflikter. Jeg synes generelt vi er gode til at samarbejde i Enhedslisten, men det hænder, at der er medlemmer, der går helt skævt af hinanden.«

Anne Rasmussen
Enhedslistens Konfliktteam

» Når konflikterne går ud over de personlige relationer, kan det være enormt drænende for folks engagement. Vi mister nogle gode kræfter, fordi vi ikke altid er gode til at håndtere uenighederne, siger han.«

Torben Ankjærgaard
Enhedslistens Konfliktteam

» Vi kan blive bedre til at formulere vores politik skarpt, hvis vi er gode til at håndtere vores indbyrdes relationer. Det kan vi kun gøre, hvis vi lytter og tager det bedste fra hinandens argumenter.«

Anne Rasmussen
Enhedslistens Konfliktteam

flikten handler om, fortæller Anne, og tilføjer, at det er en forudsætning, at alle implicerede accepterer, at teamet går ind og mægler.

- Og så skal vi gøre det lysende klart, at vi ikke er overdommere. Vi kan sørge for, at de implicerede får nogle redskaber, men de skal altså selv løse deres konflikt, pointerer Torben.

Når K-teamet har konstateret, at parterne er villige til at indgå konstruktivt, og det har fået en idé om, hvad konflikten drejer sig om, så tager man et langt møde, hvor parterne bringes sammen.

- Så får vi talt det hele igennem uden at afbryde hinanden. Vi prøver at få udrett, hvad der faktisk er sket, hvordan parterne er blevet påvirket og hvad de har behov for, at der sker fremadrettet. Hvis mødet går godt, kommer man frem til en fælles forståelse og får lavet nogle aftaler om fremtiden, fortæller Torben.

Men K-teamet kommer ikke og drysser mirakler ud, pointerer Anne.

- Vi kan være med til at skabe en bevidsthed om, hvad der er gået i kludder. Helingen kan dog tage lang tid, hvis man er blevet såret.

Kæmper for samme sag

I Konfliktteamet blev der oprindeligt uddannet 14 medlemmer, men i dag er de kun fem aktive tilbage. Derfor er det blevet besluttet, at der skal uddannes et nyt kuld, så teamet kommer op på mindst 10 medlemmer. Fremover vil man satse mere på at formidle konfliktfaglig viden og sætte partikulturen på dagsordenen.

- Det kan forhåbentligt være med til at forebygge nogle konflikter, så vi ikke skal bruge helt så mange ressourcer på brandslukning. Det fedeste vil jo være, hvis man begynder at kunne håndtere det lokalt. Hvis man har lyst til at få et oplæg i f.eks. en afdeling, er man meget velkommen til at tage kontakt, fortæller Anne.

Hun mener, at Enhedslisten har meget at lære af værktøjerne for konflikthåndtering.

- Vi kan blive bedre til at formulere vores politik skarpt, hvis vi er gode til at håndtere vores indbyrdes relationer. Det kan vi kun gøre, hvis vi lytter og tager det bedste fra hinandens argumenter.

Vi skal være glade for, at vi har mange kritiske medlemmer, men vi skal huske, at vi alle kæmper for den samme sag, mener Torben.

- Vi har alle i partiet en fælles interesse i, at vores parti klarer sig godt, og at de kammerater, der er i partiet, ikke mister gejsten. Gene-

relt kan man måske koge det ned til, at vi skal prøve at være lidt mere generøse og huske at give hinanden klap på skulderen, siger Torben.

BLIV EN DEL AF K-TEAMET

Enhedslisten søger en række nye medlemmer, der har lyst til at arbejde frivilligt med konflikthåndtering i partiet.

En god konfliktmægler er én, der kan lytte, og som interesserer sig for mennesker og relationer. Man skal være tålmodig, vedholdende og tillidsvækkende, og man skal være i stand til at holde en nogenlunde neutral position. Man skal desuden være indstillet på at arbejde med emnet over en længere periode. Det er en fordel at kende partiet godt, og der lægges desuden vægt på, at der er en vis spredning i teamet hvad angår køn, alder og geografi. Der er fem medlemmer i det nuværende K-team, og vi søger seks nye. Det starter med et heldagskursus hos Center for Konflikthåndtering lørdag den 3. november. Teamet mødes desuden et par gange om året og udveksler erfaringer og sparrer med hinanden.

Man kan læse en uddybende beskrivelse på org.enhedslisten.dk/konflikt, og man søger ved at sende en motiveret ansøgning til jeppe.r@enhedslisten.dk senest den 9. oktober.

KONTAKT K-TEAMET

Hvis man har en konflikt i Enhedslisten, som man ikke har kunnet løse, er man velkommen til at kontakte Konfliktteamet. Det gør man i første omgang ved at ringe eller skrive til Jeppe Rohde fra Landskontoret, som videreformidler kontakten. Skriv til jeppe.r@enhedslisten.dk eller ring på tlf. 24524153.

ENHEDSLISTENS SOMMERFESTIVAL: BROBYGNING, BADNING OG BALLET

I starten af august afholdt Enhedslisten sin allerførste sommerfestival. Initiativet var især et forsøg på at lave et hyggeligt arrangement for børnefamilier; en gruppe, som ofte har svært ved at finde plads i partiet.

● Sommerfestival '18

Jeppe Rohde, Organisationsteamet

Fotos: Steve McFarland

En af deltagerne var Sidsel Marie Rosengreen fra København SV, som deltog med sin datter på fire år.

- Jeg er alenemor og tog med, fordi det lød som et hyggeligt og socialt arrangement for min datter og mig. Samtidig kunne jeg egentligt godt tænke mig at engagere mig politisk. Det er efterhånden mange år siden jeg har gjort det, men nu er jeg et sted i livet, hvor det giver mening igen. Det her var en god anledning til at snuse til det. Det var dejligt at hænge ud med nogle folk, man deler værdier med. Og så var det selvfølgelig attraktivt, at der var nogen, som ville tage sig af min datter en del af tiden, fortæller hun.

Røde sange ved lejrålet

Arrangementet fandt sted i en spejderhytte i Havnsø i Nordvestsjælland, og der deltog omkring 35 voksne og 15 børn. Det varede i tre

døgn, og det format passede Sidsel godt.

- 3-4 dage er ikke for længe og ikke for kort. Selve det politiske program var overskueligt med et par workshops om dagen og tid til hygge. Oplæg og debatter startede ikke helt fra scratch, men var alligevel på et niveau, hvor man kunne være med. Desuden var der mulighed for at gå fra og til, som det passede ind. Jeg hørte blandt andet et spændende oplæg om nyliberalisme, fortæller hun.

Sidsels datter havde også nogle skønne dage.

- Hun fik en ny, god veninde og blev også hurtigt tryk ved de voksne. Det var dejligt, at alle kiggede efter hinandens børn, og jeg tror også godt, hun kunne mærke, at hendes mor slappede af.

Et af de højdepunkter, som Sidsel fremhæver, var den sidste aften, hvor der var sangaften:

- Jeg sad og hyggede længe og sang røde sange med min datter på skødet. Hun og hendes veninde fik også lov at optræde med et lille ballet-show, mens de voksne sang Tornerose på deres opfordring. Jeg tror, det er nogle minder, som hun vil kunne huske i mange år frem.

Spændende EU-debatter

En anden deltager var Jesper Eis Eriksen, som havde meldt sig ind i partiet få uger tidligere.

- Det var en god måde at møde folk på og få et indblik i partiet. Så passede det også med,

at jeg skulle passe min fire-årige nevø i den periode. Han havde i øvrigt også nogle dejlige dage. Det var et skønt sted, lige ved stranden, fortæller Jesper.

Han fremhæver særligt Nikolaj Villumsens workshop om EU.

- Jeg interesserer mig meget for EU, og det var nogle gode debatter, vi havde. Jeg ser frem til, at Enhedslisten forhåbentligt snart bliver repræsenteret i EU-parlamentet.

Ellers var Jesper glad for den afslappede stemning, og at alle tog en tjans i køkkenet.

- Det er hyggeligt at lave mad sammen og en god måde at lære nogle folk at kende. Nu glæder jeg mig til at møde nogle flere partikammerater på Nørrebro, hvor jeg bor, slutter han.

» Det var dejligt at hænge ud med nogle folk, man deler værdier med. Og så var det selvfølgelig attraktivt, at der var nogen, som ville tage sig af min datter en del af tiden.«

Sidsel Marie Rosengreen

Deltager på Enhedslistens sommerfestival

» Det var en god måde at møde folk på og få et indblik i partiet. Så passede det også med, at jeg skulle passe min fire-årige nevø i den periode. Han havde i øvrigt også nogle dejlige dage. Det var et skønt sted, lige ved stranden.«

Jesper Eis Eriksen
Deltager på Enhedslistens sommerfestival

NYT FRA HOVEDBESTYRELSEN

Overenskomst, nedrivningsplan i Aarhus og 100 dages-planen

I starten af hedeølgen bevarede hovedbestyrelsen det kølige overblik, da den mødtes 24. juni, og den gode stemning fortsatte.

Mikael Hertoft,
Medlem af Enhedslistens
hovedbestyrelse

Det nyvalgte hovedbestyrelsesmedlem Anders Olesen, der tjener sit brød som Enhedslistens faglige sekretær, holdt oplæg. Der var i hovedbestyrelsen almindelig enighed om, at "musketer-eden" – En for alle og alle for en – mellem de faglige organisationer havde været vigtig. Den førte til store mobiliseringer og også en blokade af arbejdsgivernes offensive krav. En udtalelse om OK18 svingede sig op til at kalde mobiliseringerne en "historisk succes", som viste en "mulig ændring af styrkeforholdene."

Musketereden holdt som bekendt ikke helt til målstregen, og udtalelsen konstaterede, at "lærerne kom desværre ikke i mål". Udtalelsen vurderede også Enhedslistens egen indsats: "Enhedslisten blandede sig ikke i forhandlingerne, men vi støttede ensidigt de offentlige ansatte i deres rimelige krav i det politiske system og på gaderne."

Nedrivning af almene boliger i Aarhus

Bestyrelsen i Aarhus-afdelingen havde sendt et forslag til udtalelse mod nedrivning af almene boliger. Den blev behandlet og vedtaget. Baggrunden er, at byrådet i Aarhus – med alle stemmer undtagen Enhedslistens – har vedtaget at rive 1.000 almene boliger ned for at bekæmpe ghettoer. Det mener hovedbestyrelsen vil få katastrofale følger, forstærke boligmanglen og medføre stigende boligpriser. Der er ingen konkrete planer i byrådets vedtagelse om at bygge andre billige boliger som erstat-

ning. "Kamp mod parallelsamfund er stærkt stigmatiserende og kan blive opfattet som en kamp mod hele befolkningsgrupper i stedet for at tage fat i de reelle sociale problemer i udsatte boligområder", påpeger udtalelsen. Hovedbestyrelsen forudser en langvarig kamp, som vil være helt afgørende, og opfordrer fagbevægelsen til at deltage aktivt i solidaritet med boligbevægelsen.

Debat om 100 dages-program

To dage før årsmødet kom den længe ventede 100 dages-plan fra folketingsgruppen. Hovedbestyrelsen vedtog på sit møde, at den var et debatoplæg, som skal diskuteres i Enhedslisten og behandles på to hovedbestyrelsesmøder. På mødet 8-9. september gør vi status over debatten og drager konklusioner på mødet 6. oktober. Der er brug for input, kommentarer og ændringsforslag fra medlemmer og grupper i Enhedslisten.

Indlæg til debatten sendes til debat@enhedslisten.dk og må højst fylde 2.000 enheder (inkl. mellemrum). Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte eller returnere indlæg, der overskrider denne grænse. Forfatterens navn angives med navn og lokalafdeling, evt. tillidshverv i Enhedslisten. Indlæg bringes så vidt muligt i det førstkommande nummer, efter det er modtaget.

Redaktionen

ANDET

Prekarisering

Helle Nielsen, folketingskandidat for Enhedslisten i Randers

Det er problematisk, når Pelle Dragsted i Politiken søndag d. 22.7 bagatelliserer, at vi har et voksende prekariat. Han mener, at debatten om prekarisering er et eksempel på, at venstrefløjen nogle gange ukritisk overfører problemer fra udlandet til den danske debat.

Det er rigtigt, at antallet af folk, som kan kalde sig en del af prekariatet ikke er så højt, som i andre lande, men tallet er stigende. Ca. 53 % flere indenfor de seneste 5 år arbejder på midlertidige kontrakter.

Ceva har lavet analyse, der viser, at 517.000 danskere enten arbejder i midlertidige stillinger el. i

deltidsstillinger, og mindst 140.000 af dem befinder sig i den kategori ufrivilligt. I FOA er kommunale minijobs på 7 eller færre timer om ugen næsten fordoblet fra 1997 i 2012 til 8586 i 2015.

De atypiske ansatte (vikarer, projektansatte, deltidsansatte, løsarbejdere, timeansatte m.fl.) mangler for manges vedkommende ansættelsesikkerhed, arbejdsmarkedssikkerhed, indtægtssikkerhed, jobsikkerhed. Noget som kan det gøre sværere at optjene dagpenge eller få løn under sygdom.

Det synes jeg ærlig talt er et kæmpe problem. Det bør vi i Enhedslisten tale op. I stedet for at lade som om, det er noget, der kun eksisterer i udlandet.

Det er for sent for et 'blame game'

Ellen Miriam Pedersen, Valby

To gode fæller fra 50-året for den forbandede besættelse af Vestbredden i 1967, minder i Rød + Grøn for juni om at 2018 er 70-året for den mislykkede deling af det britiske mandat område Palæstina. En jubel blev til en ulykke, da der opstod en levedygtig stat med egne værdier, økonomisk succes og gode relationer til omverdenen.

To ting kalder på en nuancering: 'En palæstinensisk stat kom ikke på tale', siger Karen H. og Bodil H. Nej, for de arabiske regeringer ønskede ikke at deltage, bl.a. var den frodige Vestbred Jordans køkken-

have. De jubelscener der vises fra Haifa gælder FN's afstemning om deling, ikke den ensidige oprettelse af et jødisk hjemland, som befolkningen tog imod med bange anelser.

'Israellerne anerkender ikke flygtningenes ret': I mener den reaktionære, taburetklæbende regering, der primært sidder på stemmer fra folk der ikke værdsætter de oprindelige zionisters arbejde på at skabe et sekulært og socialistisk land.

70 år er mere end 5 generationer af forfattere, forskere og ideologer. Det er for sent for et Blame Game. En tyveårig der er indkaldt til at forsvare sit land er ikke zio-

nist, men primært en der forsvare, og måske endda elsker sit land. Der er grund til at advare mod ukritisk brug af ordet 'zionist'. Zionisterne i israelsk politik er, om ikke duer, så i hvert fald falke. 'Israel' på arabisk vil være at anerkende en realitet.

Redaktionen har, lidt uheldigt, forsynet Karen og Bodils indlæg med den slagordsagtige titel 'Et land uden folk – til et folk uden land?'. Læserne ved sandsynligvis at det velkendte slagord (uden

spørgsmålstegn) aldrig har været udtryk for en anerkendt ideologi. Det var en smarthed udtænkt af romanforfatteren Israel Zangwill (1864 –1926) og lige så fiktiv som Leon Uris' påstand i filmen Exodus, om at kong Christian X under den nazistiske besættelse af Danmark red med en gul Magen David på brystet.

Det indbygget tragiske ved zionismens opståen og succes er en mere kompleks sag, som vi ikke har plads til i bladets format.

Danmark kan gøre en kæmpe forskel, Thulesen Dahl

Jørgen Manniche, Helsingør

"Generelt er der en mindre tiltro til, at Danmark kan gøre en meget stor forskel ude i verden, men det er vigtigt, at Danmark bakker sine allierede op", siger Thulesen Dahl til Ritzau. Hvert år på flagdagen mødes han ved mindesmærket på Kastellet med pårørende til vore faldne i Danmarks seneste krige.

Her er den store forskel, vi kunne gøre: Flerdoble hjælp til selvhjælp i 3. verden. I en verden med øget lighed kan vi samarbejde i øget tillid og frihed om verdens store fælles udfordringer. Vi har et stort historisk, nutidigt og medmenneskeligt ansvar over for konflikter og vilkår, og i dag må vi være folkeoplyste nok til at indse det og styrke kommunikationen om behovene og løsningerne. Vi må mø-

des tosidet og personligt som flersidet (f.eks. i UNESCO) og gerne med et relativt neutralt og lille land som vort som en af pionererne, hvis vi da ikke tror, vi bare skal kopieres, men har meget at give, lytte til, opdage og udvikle på folkenes præmisser.

Vi må styrke kampen mod frygt og korruption ved at kende hinanden på samtalen og velviljen. Dyrt – nej en investering mod afmagt og isolation.

Thulesen Dahl rejser meget rundt som skønmaler og lover folk guld og grønne skove. Rejste han også i udlandet, ville han opdage, at Danmark faktisk er relativt kendt for ganske andre værdier. Måske ville han rejse sig stolt og sige undskyld. Enhedslisten må i hvert fald hjælpe til med lidt stolthed, mere undskyld og allermost gensidighedens glæder og nødvendighed.

For alternativt?

Ditlev V. Petersen, Syddjurs

Når man bliver præsenteret for et menneske med en lidelse, som lægerne ikke har kunnet gøre noget for, så er det nærliggende at prøve med en alternativ behandling. Og det ville da være passende, at det offentlige gav tilskud til/betalte den behandling, hvis den virker?

Vi har alle hørt om mennesker, der er blevet hjulpet af det alternative. Og den autoriserede medicin omfatter nu behandlinger, der førhen blev betragtet som »heksekunst«. Lige som den autoriserede medicin har omfattet behandlinger, der i dag anses for uvirksomme eller barbariske. Så hvorfor ikke?

Hvis man skal vide, om en be-

handling virker, er man nødt til at undersøge den systematisk. For hvor vi tit hører om mennesker, der med succes er blevet behandlet i det alternative, så hører vi måske ikke om de tilfælde, hvor det IKKE hjalp. Patienterne har måske heller ikke lyst til at stå frem med historierne. Man kan ikke nøjes med, at nogle personer føler sig overbevist.

Nogle får det bedre alene af at blive behandlet og taget alvorligt. Det kan være en placeboeffekt, mens andre kommer sig tilfældigt, af endnu ukendte årsager. Af og til kaldes det for mirakler. Forbøn, oblater og håndspålgelse KAN hjælpe mennesker, men måske i mindre grad hjælpe mod sygdommen.

Men uden BEVIS for at en ny/alternativ behandling virker, bør

man ikke lade offentlige kasser betale for behandlingen. For de penge, der går til dét, bliver jo taget fra andre patienter.

Man skal være åben for forsøg med nye metoder, evt. betalt af det offentlige, men så skal forsøgene ske videnskabeligt.

Et stort problem er, at når en politiker taler om en forsøgsordning, så tænker han ikke på videnskab. Nej, han tænker på, om der er et »marked« for behandlingen. Giver det positiv omtale og stemmer?

Hvis en behandling viser sig ikke at du, skal den ikke bruges for offentlige penge. For de penge kan jo betyde, at f.eks. en psykiatrisk patient mere udskrives til gaden. Og vi kender godt den medicinske effekt af dét.

(Forkortet af redaktionen)

Helsingør-Helsingborg

Jørgen Bodilsen,
Helsingør

Der foregår for tiden en debat om en fast forbindelse mellem Helsingør og Helsingborg. Debatten foregår nok mest i Helsingør. Som planerne er lige nu, er forslaget noget i stil med at Helsingør Motorvejen skal forsætte ned i en tunnel syd for Helsingør og komme op i Sverige, og at kystbanen ligeledes skal ned i en togtunnel med en underjordisk station i Helsingør. Vores holdning i EL er vel, at vi går ind for togtunnel men ikke en tunnel, hvor der skal køre biler,

Vi har et trafikalt problem i Helsingør. Der kører 40.000 lastbiler gennem Helsingør til færgerne. Den massive trafik vil vi gerne have væk. Løsningen med at sige, at de skal køre over Øresundsbroen er ikke en optimal løsning, da den tur er 80 kilometer længere. Hvilket vil give over 3 millioner ekstra kørte kilometer med lastbiler om året og øget forurening til følge.

Så skriver vi meget flot i vores netop vedtagne miljøprogram, at transport skal flyttes over på skib og jernbane. Så kan vi jo

foreslå, at den internationale lastbilstrafik fra Europa til Sverige og Norge skal sejles uden om Sjælland.

Eller vi kan foreslå, at gods-transport flyttes over til jernbane, men det kræver vel enorme investeringer i jernbane anlæg for at det kan lade sig gøre.

Men vores forslag skal være betydeligt mere konkrete, hvis det skal give mening i Helsingør, for ellers er løsningen: lad lastbilerne køre ned i et hul syd for byen for derefter komme op i Sverige, jo ret tiltalende.

Lidt af det samme skriver man i Miljøprogrammet, at flytrafik skal begrænses. Men der står ikke et ord om hvordan. Afgifter? De blå partier har foreslået en Kattegat forbindelse til biler. Hvorfor foreslår Enhedslisten ikke et højhastighedstog, det kunne begrænse indenrigsflyvninger. 30 minutter fra København til Århus under en time til Ålborg. Meget europæisk flyvning kunne begrænset med højhastigheds tog.

For mig virker hele miljøprogrammet lidt af "maskinstormeri" uden de store visioner og konkrete bud på, hvordan trafikale problemer kan løses.

Enhedslistepolitik?

Maj Thordsen, bestyrelsesmedlem af Enhedslisten Ærø

Enhedslisten er gået med i den aftale, der er indgået i folketinget: »Aftale om forbud mod proforma-ægteskaber«.

Jeg forundres over ELs samtykke til at kontrollere, om folk bliver viet proforma eller af kærlighed. N. Villumsen sidder der helt oppe i det yderste af landets

nordøstlige hjørne og stemmer for den slags pis i landets sydvestlige egne; åbenbart uden at vide, hvad der foregår og uden at kontakte de ca. 5 byers EL-medlemmer, der ved noget om dette og som er vidner til noget af en fest.

Klart at nogle gifter sig proforma af nød, og hvad så? Skal mit parti blande sig i det? Jeg er satme rasende.

Svar til Maj Thordsen

Nikolaj Villumsen,
næstformand i folketingsgruppen

Kære Maj. Jeg har skrevet en arti-

kel i dette nummer af Rød+Grøn (på side 4), som forhåbentlig giver klarhed over Enhedslistens bevæggrunde for at gå med i aftalen.

Grundskyld - fredede ejendomme

Karin Claudia Steinberg,
Helsingør

Jørgen Bodilsen og jeg har foreslået folketingsgruppen, at Enhedslisten stiller forslag i Folketinget om at fredede ejendomme ikke mere fritages for grundskyld. Begrundelsen for fritagelsen er, at det er forbundet med udgifter at eje en fredet bygning. Der er intet overblik over, hvorvidt der bruges penge til dette formål eller de går til privat forbrug.

Vi foreslår: Grundskyld, der indbetales til kommunen, placeres på en konto/ evt. fond, hvor ejeren af fredede bygninger kan få refunderet reg-

ninger fra håndværkerfirmaer, der har udført forbedningsarbejder. Man sikrer således, at forbedningsarbejde ikke udføres sort.

Man kunne sætte det loft på, at ejere af fredede bygninger kan få refunderet højst et beløb svarende til tre års indbetalinger af grundskyld. Et overskud i fonden tilfalder kommunekassen.

I Helsingør kommune er der op mod 200 fredede og bevaringsværdige bygninger. Det er ikke den dårligst stillede del af Helsingør kommunens indbyggere, der bor der. Der er ingen grund til at de slipper for grundskyld, hvis pengene reelt ikke går til vedligeholdelse af de fredede bygninger.

Medlemstal

Enhedslisten havde den 16. august
9.063 medlemmer.

Om 100-dages-planen

Henrik Nedergaard,
Svendborg

Jeg vil starte med at takke Lise Bastrup fra Randers for hendes indlæg i juni-nummeret af Rød+Grøn, hvor hun blandt andet kom ind på folketingsgruppens plan "100 dage med Enhedslisten", der blev udsendt 1½ døgn før årsmødet. Lise B. giver her udtryk for, at hun føler sig udmanøvreret, en følelse, jeg fuldt ud kan genkende.

Det tog mig meget lang tid at tygge mig igennem planens 100 forslag. Jeg blev simpelthen i så dårligt humør under læsningen, at jeg var nødt til at holde mange pauser. Jo, der er mange gode forslag i planen, enkelte af dem er virkelig gode, for eksempel forslag nr. 81 og 82, der handler om en aktivistisk fredspolitik. Men der er for langt mellem snapsene. Og hvad der især bidrog til mit dårlige humør, var de mange eksempler på, at planen udvander Enhedslistens politik. Hvoraf det værste eksempel var den fuldstændige udeldelse af vores helt klare vedtagelse om, at vi skal ud af EU.

Alt dette har provokeret mig til at skrive et par indlæg på den nye blog, der er startet. Den hedder Rød Blog (find den på rodblog.org).

Mit første indlæg handler netop om det skifte i vores EU-politik, som 100-dages-planen er et udtryk for. Det andet giver en række eksempler på den nævnte udvanding. Og inden nærværende blad er udkommet, er der nok kommet et par indlæg mere på bloggen fra min hånd. Det ene om, hvor det socialistiske er henne i planen, for den er jo blevet lanceret af folketingsgruppen som "socialisme i praksis". Og det sidste om, hvad jeg tror, der er ved at ske med vores parti.

Jeg synes, at vi skal lære af hele processen omkring den plan. Og jeg håber, at konklusionen på efterårets korte medlemsdebat bliver, at sådan skal vi ikke gøre tingene fremover. Vi skal tilbage til, at vores politik skabes og vedtages via partiets medlemsdemokrati, og derefter lanceres politikken over for offentligheden.

Brænderøg

Rolf Czeskleba-Dupont,
Lejre

For at begrænse afbrænding af biomasse og den deraf følgende luftforurening (især) i byområder, foreslog EL i sidste Folketing "en afgift på ejerskab til eller brug af brændeovne i huse, der ligger i områder, som er omfattet af en kollektiv energiforsyning som f.eks. fjernvarme eller naturgas." Forslaget (B 87) gik i udvalget maj 2015, men faldt derefter for valgets udskrivelse. Det burde følges op.

Afgiftsforslaget blev i mellemtiden fremmet af de økonomiske vismænd i deres forårsrapport 'Økonomi og Miljø 2016'. Kapitel 2 om luftforurening fremhæver brændeovnen som det sorte får. De går ind for at afgifts-belægge selve brændselsforbruget. Hvilket svarer til læge Torben Sigsgaards

påvisning af, at der er færre syge, hvor der fyres mindre.

Almindelig sund fornuft tilsiger det samme, men desværre går statens politik hidtil ud på at gøre, som om mindre også kan klare problemet, nemlig at mindske partikel-udledningen gennem moderne ovne, som der så sælges mange flere af! Uanset at både dioxin, kvælstofilter og ultrafine partikler bliver ved eller stiger i nye ovne! Se herom Solveig Czeskleba-Dupont 'Brænderøg og Helbred', som blandt andet bryder tabuet omkring dioxin-emnet (forlaget CNAS; fås på bibliotekerne).

Embedsmænd fra 7 ministerier vil p.t. få regeringen til at indskrænke luftforureningen fra brændeovne. Desværre er hovedbudskabet at udskifte gamle brændeovne med nye. Men de forslår også indgreb mod bela-

stede områder i kommunerne samt etablering af røgfrie områder til fordel for blandt andet børnefamilier. Furesø kommunes Kommuneplan 2017 indeholder allerede et forbud mod brændeovne ved nybyggeri i byzone: Væk

med skorstenene! Øjvind Vilsholm havde gerne set at forbuddet også gjaldt landzonen. Kampen mod hot-spots og røgens trussel i vindstille vejr kan føres via kommunale forskrifter som den fra 2016 i Lejre kommune.

Hvidvaskning

Bent Jørgensen,
Møn

En ubådskaptajn under Hitler hylides med tre fjerdedele side og et stort foto i Politiken d. 24.6, under dagens "Navne". "Helten fra Hitlers ubådskrig" lyder overskriften på artiklen, som nok skal blive slugt af ubefæstede sjæle, børn læser også aviser. Man studser unægtelig, men tonen i bladet er jo i forvejen skinger, med store overskrifter fra det for tiden toneangivende

menings-jetset, der kæmper om pladsen for at blive set. Så en masse-morder fra Anden Verdenskrig kunne man da godt putte ind i det selskab uden at vække særlig opmærksomhed, har man åbenbart ment på redaktionen, og indrømmet, sørgeligt nok, noget protesttog har da heller ikke meldt sig i bladets spalter, og det viser desværre, hvor inficeret eller opgivende læserne er over for Politikens rabalder-dagsorden, når de lader den slags passere.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

2. september kl. 10.30-16.30. Christiansborg, København.

Enhedslistens sundhedsudvalg inviterer til et temamøde, som skal give os et bredt funderet, fagligt grundlag for en diskussion om den fremtidige vision for den nære sundhedstjeneste.

Af oplægsholdere har vi foreløbig tilsagn fra Stine Brix, sundhedsordfører og Emma Fleming, sundhedspolitisk rådgiver, Kirstine Markvorsen, sundheds- og omsorgschef i Aarhus kommune og en repræsentant fra de praktiserende læger.

På mødet vil vi også diskutere, hvad der forgår i regioner og kommuner, kommentere den sundhedspolitiske del af 100 dages-planen, vælge koo-gruppe og dele ønsker om fremtidige aktiviteter i udvalget.

Tilmelding: mvgroth@gmail.com

Vil du arbejde med internationale projekter i Enhedslisten?

Enhedslisten er engageret i to samarbejdsprojekter i Palæstina og Colombia. Disse projekter kan altid bruge frivillige. Så hvis du drømmer om at involvere dig politisk med verden – enten i et af de eksisterende projekter eller et andet, du har i tankerne – så skriv til mads.h@enhedslisten.dk. Læs mere på dipd.dk.

Finansministerens blå regnemaskine

19. september kl. 19.30-21.30.

Literaturhus, Møllegade 7, København.

Pelle Dragsted/Rune Lund, finans- og økonomiordførere, præsenterer regnemaskinen og Enhedslistens kritik. Kommentar ved: Katarina Juselius, professor i økonomi med speciale i økonomiske modeller og deres statistiske grundlag. Bogudgivelser: "Den politiske regnemaskine" (rev. udg.) og læs-let-udgivelsen: "Finansministerens højreorienterede regnemaskine" (Solidaritet)

Se mere på org.enhedslisten.dk/kalender

Arrangører: Enhedslisten Region Hovedstaden. Enhedslistens Folke-tinggruppe og Politiske Økonomiske Udvalg samt Solidaritet

Etablerende møde i Enhedslistens nye sprog- og kommunikationsudvalg

2. september kl. 11-16.30. Studiestræde 24, 1. sal, København.

Mødet vil komme omkring:

- Oplæg og debat om sprogbrug, metaforer og framing ved Pelle Dragsted.
- Baggrunden for etableringen af sprog- og kommunikationsudvalget, som oplæg til debat om udvalgets arbejdsform og aktiviteter.
- Beslutning om udvalgets arbejdsform og videre aktiviteter.
- Valg af koordinationsgruppe og kontaktperson.

Af hensyn til indkøb af frokost vil vi gerne have din tilmelding senest 25. august til sku@enhedslisten.dk.

Se mere på sku.enhedslisten.dk

Retssikkerhed på spil

15. september kl. 11 - 17. Dalum Landbrugsskole

Program:

- Status over udsatte gruppers retssikkerhed.
- Med loven i hånd: retssikkerhedslov, forvaltningslov og offentlighedslov.
- Retssikkerhed set fra praksis (sygedagpenge og beskæftigelse, børn og ungeområdet og handicapområdet).
- Hvordan sikres retssikkerhed i praksis og ordentlig forvaltningskultur i kommuner og regioner. De lovgivningsmæssige rammer om praksis.
- Mellem retssikkerhed og retfærdighed.

Pris kr. 350 kr., som afdelingen betaler efter aftale. Dækker frokost, kaffe/te, kage. **Tilmeldingsfrist: 10. september til Socialpolitisk udvalg v. Lole Møller – lolo@mail.dk**

Solidaritet med kurdernes kamp

Det kurdiske spørgsmål er stadig helt afgørende for udviklingen i Tyrkiet, Syrien, Iran ... ja, for udviklingen i hele Mellemøsten. Derfor er det en vigtig opgave for Enhedslisten at vise aktiv solidaritet med de venstreorienterede og progressive kurdiske kræfter.

I efteråret 2018 holder Enhedslistens Kurdistan-solidaritetsgruppe møder for alle medlemmer mandag den 3. september, tirsdag den 9. oktober, onsdag den 14. november og mandag den 10. december. Alle møderne foregår på Enhedslistens landskontor i København og starter kl. 19.

Yderligere oplysninger og tilmelding til gruppens nyhedsmail sker ved henvendelse til soren.sondergaard@ft.dk

Solidaritetsstur til Palæstina

Palæstina-udvalget arrangerer en solidaritetsstur til Vestbredden især for medlemmer, der ikke har besøgt Palæstina før. Vi skal opleve muren, bosættelserne, checkpoints, og hvordan besættelsen trækker sine spor overalt i hverdagslivet. Vi skal møde folk, der arbejder med at forsvare menneskerettighederne og for en anderledes fremtid i frihed. Alle møder og oplæg foregår på engelsk. Der vil være udflugter, der foregår til fods, og gaderne er ikke altid meget fremkommelige.

Praktisk: Rejsen afholdes i uge 7 2019. Planlægningsgruppen finder en god flyforbindelse, men deltagere booker selv rejsen. Planlægningsgruppen bestiller hotel, men deltagere afregner selv. Rejsen kan gøres for ca. 5.000 kr. + flyrejse alt efter indkvarteringsform. Vi forsøger at skaffe midler, så der kan gives et mindre tilskud til rejsen, hvis det bliver nødvendigt.

Rejsegruppen vil være på cirka 12 deltagere. Tilmeldelse skal ske senest 1. november per mail til clara_katrine@hotmail.com eller martinthing@outlook.dk. Du er også velkommen til at skrive, hvis du har spørgsmål til turen eller ønsker at læse rapporten fra rejsen i februar 2018.

Enhedslistens første 100 dage – med flertal i Folketinget

30. august kl. 19.30-22.

Literaturhus, Møllegade 7, 2200 København.

Pernille Skipper, Enhedslistens politiske ordfører; Nørrebro folketingskandidat. Præsentation af Enhedslistens 100-dages-plan og bagtanker **Søren Kolstrup**, arbejderpolitikhistoriker. Hvad siger historien?

Se mere på org.enhedslisten.dk/kalender

Arrangører: Enhedslistens Nørrebro-afdelinger og Transform! Danmark – Selskab til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie (SFAH) og Solidaritet vil være til stede med en bogbod.

KULTURSTAFETTEN:

DRUKKENBOLTENS DØDSDØMTE REJSE MOD KÆRLIGHEDEN

Venja, der er hovedpersonen i Venedikt Jerofejevs bog "Moskva-Petusjki", flakker omkring i Moskva. Han vil gerne en gang i livet se Kreml, men ender, hvad enten han går til højre eller venstre, altid på Kursk-banegården.

Jens Peter Kaj Jensen, Madrid

Han bæller vodka, falder i søvn i trappeopgange, opfinder teknikker for at undgå at kaste op, kaster alligevel op, prøver at regne ud, hvornår han sidst kastede op, ynker sig over, at alle er så grove. Tømmermændene gør ham følsom. Venja bliver desperat om morgenen, hvor han ikke kan købe sprut. Englene fortæller, hvor han kan finde sherry. Han skal også købe en gave.

Venja skal med toget til Petusjki for at møde sin elskede og deres lille søn, som skal have chokolade og nødder. Togturen er poemets handling, Venjas samtaler med medpassagerer, engle, samvittigheden. Sherryen slipper op, og

der mikses russiske cocktails, f.eks. 'Den sølverne Liljekonval', som ryster forstanden, bekymrer samvittigheden og styrker retsbevidstheden. "'Hvid syren' beroliger derimod samvittigheden og forliger mennesket med livets sår..."

Opskrift på 'Den sølverne Liljekonval':

'Hvid syren'	50 ml
Middel mod fodsved	50 ml
Zjiguljovskole øl	200 ml
Fernis	150 ml

Fortællingen om den på forhånd dødsdømte rejse frem mod kærlighedens og lysets gyldne horisont kan læses som kritik af det korrupte og umenneskelige Sovjetunionen, men man får så meget mere end politisk satire. Den fortrukne Venja er i evig dialog med den russiske litteratur, kulturhistorie og ortodoksi, dækkede citater af Lenin og Marx, Dostojévskij, Górkij, Gógol osv. Lån den på biblioteket.

I næste nummer af Rød+Grøn løber Ole Wugge Christiansen videre med "Kulturstafetten".

TRE TING, DU KAN GØRE I SEPTEMBER

- **Er du aktiv i ældrerådet?** Så vil vi meget gerne i kontakt med dig. Skriv til Emma, der er ældrepolitisk rådgiver på Christiansborg på Emma.fleming@ft.dk, eller ring på 33375068.
- **Bliv klar til valgkamp.** Folketingsvalgkampen er om hjørnet. Bliv klædt den 25. august i Middelfart, 23. september i Randers eller 29. september i København. Læs mere på enhedslisten.nationbuilder.com/kalender.
- **Tilmeld dig Aktivistfabrikken.** Her er et væld af workshops med fokus på aktiv handling. Det foregår 27.-28. oktober i Kolding. Læs mere på org.enhedslisten.dk/kalender/aktivistfabrikken.

NY I ENHEDSLISTEN

» Det politiske miljø er blevet rådt, og Folketinget er fyldt med opportuniste og folkeforførere. Der er efterhånden ikke meget medmenneskelighed tilbage. Enhedslisten går ind for at støtte de svage og fordele goderne mere ligeligt – ikke blot lokalt men globalt. Derfor er der kun et sted, hvor jeg kan sige, at jeg hører til politisk.«

Carsten Grace Hardington
Guldborg

PurePrint® by KLS – Produceret 100 % bionedbrydeligt af KLS Grafisk Hus A/S

STØTTET AF
EUROPA
nævnet

EU-artikler er støttet af Europa-Nævnet.